

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(Gyulai főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej

Fél évre ... 480 Lej

Negyed évre ... 240 Lej

Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 e.

Bucurestiben 50 banival több

Elítélték Mandl Vilmosné gyilkosait.

Albert Antalt tizenkét évi, Mislav Sándort tíz évi, Albert Pétert három évi fegyházra, Lupsa Jánost nyolc havi börtönre ítélte, Albert Juliskát pedig felmentette az aradi törvényszék. — Részletes tudósítás a 3. oldalon.

Megszólalnak Arad magyar szenátorjelöltjei.

Velcsov Géza dr. és Steigerwald Alajos az Aradi Közlöny útján mondják el programbeszédeiket. — Hogyan született meg a kisebbségi blokk.

Üzenet Aradváros és Aradmegye magyarságához.

(Arad, július 5.) Egy nap múlva csütörtökön járul Aradmegye népe az urnák elé. Az aradi és aradmegyei kisebbségi blokk magyar jelöltjeinek nem állott módjukban, hogy a választók színe elé járulhassanak, és ott fejtsek ki a maguk programját s így az Aradi Közlöny hasábjain

szólatatjuk meg az aradi magyar jelölteket. Ezuttal az aradmegyei kisebbségi blokk két magyar szenátorjelöltjét, Velcsov Géza dr.-t és Steigerwald Alajost kértük fel arra, hogy lapunkban körvonalozzák azokat az eszméket és elveket, amelyekkel a választási harcba indulnak. A két magyar szenátorjelölt programját itt adjuk:

Velcsov Géza dr. programja.

Velcsov Géza dr. a kisebbségi blokk szenatori listavezetője programját az alábbiakban körvonalozza:

Amikor tizennégy hónappal ezelőtt a magyar kisebbség a román néppárttal kötött paktum alapján parlamenti képviselőit megválasztotta, azt hittük, hogy egy nyugodtabb konszolidációs politikai élet kezdete előtt állunk, azt hittük, elérkezett az ideje annak, hogy megálátatásokkal teli kisebbségi életünknek vége szakadjon s annak helyébe a megértés és alkotás ideje lépjen, amely hivatva lesz nemzeti ideáljainkat legalább részben megvalósítani, sérelmeinket megszüntetni, szóval mindazt biztosítani, ami magyar kisebbségi életünket végre nyugodttá és elviselhetővé teszi. Csalódunk, illuzióink hamar szertefoszlottak. Az Averescu-kormányval kötött paktum csak arra volt jó, hogy a választási többséget a néppártnak biztosítsuk és őket a hatalomra juttassuk, hamar kitűnt, hogy a kormánynak eszé ágában sem volt a magyar nemzeti kisebbség sorsának megjavítása, sérelmeinek orvoslása. Hiába volt képviselőinknek és az országos központnak minden igyekezete, fáradozása, küzdelme, hogy a kormányt jobb belátásra, ígéreteik bevéltására bírja, minden maradt a régiben, helyzetünk nem hogy javult volna, de még rosszabbodott, mert iskoláinkat továbbra is egymás után csukták be, az ideiglenesen adott nyilvánossági jogokat újból megvonták, szóval abból amit megígérték, semmit sem teljesítettek.

Ily körülmények között teljes váratlanul a politikai világban arról kezdtek suttogni, hogy kormányválság van kitörőben s alig hogy magunkhoz tértünk, a kormány ugyszólván 24 órán belül megbukott, még pedig a parlamenti életben egészen szokatlan formában akkor, amikor a parlamentben többsége volt s amikor ez a többség a kormánytól nem vont meg a bizalmát. Averescu távozását azzal indokolták, hogy egy koalíciós kormánynak kell következnie, mert súlyos, nehéz idők vannak elkövetkezendőben s az ország nyugalalmát, konszolidációját csak egy koalíciós kormány biztosíthatja. Stirbey herceget bizta meg a

király azzal, hogy a különböző pártokkal ez irányban a tárgyalásokat lefolytassa s megegyezés után az ország véleményét egy tiszta választás útján megkérdezze.

Fájdalmas szívvel kellett a tárgyalások során tapasztalunk, hogy az ország sorsának intézésében az új kormányelnök nem tartotta szükségesnek az ország nemzetiségi kisebbségeit meghallgatni, nem tartotta szükségesnek azt, hogy azon kisebbségeket, akik pedig az országnak ép oly államalkotó és fenntartó elemei, mint az uralkodó többségi elem, a tárgyalásokba bevonja, véleményüket meghallgassa, dacára annak, hogy ezen kisebbségek száma több milliót tesz ki, dacára annak, hogy eme kisebbségek az alkotmánytörvény értelmében egyenjogú polgárai a román államnak s dacára annak, hogy a nemzeti kisebbségek becsületes, hűséges támogatói és polgárai új hazájuknak.

Ujabb mellőztetésünket tudomásul kellett vennünk, sorsunk további irányításánál az adott helyzet alapos mérlegelése után azonban oly elhatározásra kellett jutnunk, amelynél nem hagyhattuk figyelmen kívül a multak keserű tapasztalatait, amelyek arra tanítottak meg, hogy csak saját erőnk lehet az a forrás, amelyből nemzeti kisebbségi ideáljaink megvalósítása fakadhat. Az országos magyar párt vezetősége a helyzet megvizsgálása után arra az elhatározásra jutott, amely elhatározás a magyar lelkek mélyén már régen szunnyadt s amely elhatározás fajunk becsületes, egyenes jelleméhez legközelebb is állott, hogy a választások harcát a többi kisebbségekkel szövetkezve, önálló kisebbségi zászló alatt fogja megvívni. Nem keresi a szövetséget semmiféle román politikai párttal,

az új paktum csak arra jó, hogy a többi pártok gyűlölködését vonjuk magunkra, anélkül, hogy sorsunk javítását csak a legkisebb mértékben

Steigerwald Alajos a gazdasági kívánságokról

Steigerwald Alajos, az aradi ipartestület elnöke, a magyar párt másik szenátorjelöltje az alábbiakban körvonalozta programját:

is előmozdítanak. Ott kell sorsunk javításához az erőket keresnünk, ahonnan minden nemzeti ideálunk fakad, a magyar nép szívében, a magyar nép erkölcsi erejében, nemzeti öntudatában. A magyar nemzeti öntudat olyan erőforrás, amelynek megnyilvánulását nem lehet sem Boldogan vettük tudomásul a magyar párt központi intéző-bizottságának bölcs elhatározását, mert hiszen azt mondotta ki, amit szívünk mélyéből mindnyájan kívánjuk. Német, sváb és szász nemzetiségű testvéreink ugyanily értelemben határoztak s így megalkottuk velük a kisebbségi blokkot, hogy a közeli választásokon összetartva, diadalra vigyük azt a lobogót, amely alá sorakoznia, minden becsületes, igaz magyar embernek kötelessége, mert az a lobogó képviseli a mi bensőséges, igaz magyar érzésünket, nemzeti ideáljainkat, kisebbségi sorsunk megjavulásába vetett minden bizalmunkat és reményünket. Aki ezt a zászlót támogatja, tanubizonyoságot tesz törhetetlen nemzeti érzéséről, megalkuvást nem ismerő őszinté, igaz magyarságáról, fájának szeretetéről, szebb jövőnkbe vetett hitéről.

Annak a meghatározása, hogy mi a kisebbségi blokk programja, jövőbeli teendőink irányítója, azt hiszem, nem nehéz feladat.

Egyházainkat, iskoláinkat kell itt első helyen felemlítenem. Ezek részére biztosítanunk kell az állami támogatást. Lehetetlen, hogy a kisebbségi egyházak, de főleg az iskolák ne kapjanak legalább is olyan mértékben állami támogatást, mint amely mértékben részesültek abban a magyar uralom alatt a románok.

Ezek volnának nagyban és röviden azok a kérdések, amelyek rendezésének és megoldásának kivívása és kiküzdése vár a kisebbségek parlamenti képviselőire.

Mi igazunk tudatában, felemelt fővel, tiszta lelkiismerettel megyünk a harcba, abba a harcba, amelyben önös érdekektől menten, a román állam minden népének jólétét, üdvét, boldogulását és egyenlőségét akarjuk kivívni. Azt akarjuk, hogy abban az államban, amelynek hű és loyális állampolgárai vagyunk, csak olyan törvények hozassanak, amelyek minden polgár érdekeit egyformán védik s nem tesznek különbséget közöttünk származás és nyelv szerint.

Ezzel az öntudattal és meggyőződéssel vesszük fel a küzdelmet. Ehhez a küzdelemhez kérjük minden igaz magyar ember segítségét s ha azt megkapjuk, bizton hisszük, hogy egy szebb és boldogabb jövő vár reánk új hazánkban.

— Az én programom csupán iparoskéréseket ölel fel, a politikai részt elintézi jelöltársaim. Tudott dolog, állambölcsek, kor-

martyfériak, nemzetgazdászok is megállapították már, hogy csak az az ország fejlődhet, amelynek fejlett kereskedelme és ipara van. Ebből viszont az is következik, hogy ma már az ipar nem csak arra való, hogy a művelői megélhessenek belőle, hanem az államnak is szüksége van rá, mivel, mint azt fentebb is tesztögeztem, csak az, az ország fejlődhet és boldogulhat, amelynek virágzik az ipara. Ennek következtében az államnak mindent el kell követnie arra nézve, hogy ipara egészséges és fejlődésképes legyen.

Mostanában itt Romániában is tapasztalhattuk, hogy kormányok, államférfiak, képviselők élénken foglalkoznak ipari kérdésekkel. Kétségtelen, hogy ezekben az urakban megvan a legtisztább jószándék és akarat, azonban nem tudják a politikai szemüveget mellőzni, azzal gyakran az ellenkezőjét érkezik, amit tulajdonképpen akarnak. Nagy baj, hogy a parlamentben nincs gyakorlati ember, akiknek közreműködése révén lehetségessé válna a romániai ipar hatékony fejlesztése. Kívánatos ennél fogva, hogy gyakorlati emberek jussanak be a parlamentbe, ami államérdek is, hiszen az ipar fejlődésével, együtt jár az ország fejlődése.

Mivel a magyar párt, illetve a kisebbségi blokk volt az első, amely felismerte ennek fontosságát, ép ezért minden magyar embernek kötelessége, hogy erre a listára adja szavazatát.

Három milliót kínál a timisoarai szerb bank volt igazgatója.

Hauska Róbert az összeg ellenében büntetlenséget kér.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) A vagonbukott szerb takarékpénztár igazgatósága elhatározta, hogy a részvényesek érdekében mindent megtesz a hitelezőkkel való meg egyezés érdekében, hogy így elkerüljék a csődöt. Hogy azonban ez mi módon történjék meg, arra nézve hosszas tárgyalások után sem tudott egységes határozatot hozni és ezért elhatározta, hogy ma új tanácskozára ül össze és meghozza határozatát, mely minden esetre döntő fontosságú lesz a bankra nézve.

Megirtuk, hogy Hauska Rudolf vezérigazgató megbizta Roth Dezső dr. timisoarai ügyvédet képviselével. Roth dr. fel is utazott Bécsbe és több napig tárgyalott ott ügyfelével. A tárgyalás eredményéről különböző hírek terjedtek el, amelyek közül az tartotta magát a legerősebben, hogy Hauska igazgató kijelentette, hogy csak akkor fizet, ha a többiek is fizetnek. Mint most értesülünk, Roth dr. tárgyalása sok szempontból eredménnyel jár ügyfelével aki három millió lej készpénzt adott át neki azzal a megbizással hogy lépjen érintkezésbe a bank igazgatóságával. Hauska az összeg ellenértéképpen természetesen azt kívánja hogy a bank ne indítson ellene bünvádi eljárást. Ha sikerül ebben a tekintetben a meg egyezés Hauska és a bank között, úgy abban az esetben ezt az összeget a betevők kártalanítására fordítják.

Egyébként a mai igazgatósági gyűlés, a melyen Hauska képviselében dr. Roth Dezső megjelenik, valószínűleg meghozza a végleges döntést a bank sorsára vonatkozólag.

Azt várja, hogy a sült galamb a szájába repüljön.

Az ósdi kereskedőt juttatja eszünkbe a közmondás. A régi kereskedő ott ült az üzletben várta, hogy a vevő felkeresse és nem tett egy lépést sem, hogy üzlete felendüljön. A mai kereskedő életelt ad magáról, utána megy a közönségnek, uton-uttfélen azt hirdeti, hogy nála miért érdemes vásárolni? A modern kereskedő tudja, hogy üzlete forgalmát csak reklám útján növelheti. Erre a legalkalmasabb az ARADI KÖZLÖNY, mely nagy elterjedtsége révén a kereskedő üzletének felvirágzását, meggazdagodását mozditja elő.

Páris ünnepli Byrd kapitányt.

Az oceánrepülő cikke az izgalmas légi utról. — Lelőpták a bélyegeket a Byrd által hozott levelekről. — Chamberlain és Levine összevesztek.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.)

Leukos ünneplésben részesítik Párisban Byrd kapitányt és társait, akik új távolsági rekordot állítottak fel. Lindbergh 3610 mérföldet, Chamberlainé 3790 mérföldet és Byrd 3812 mérföldet száguldozott be. Érdekes, hogy Byrd fogadtatásánál megjelent Levine is, aki Chamberlainnal együtt repült az Océán felett és aki meghatottan csókolta meg Byrdet. Az üdvözlések után kihallgatáson jelentek meg Doumergue elnöknel, akinek átnyújtotta a magával hozott kis amerikai zászlót. Érdekes cikket írt közvetlenül leszállása után Byrd kapitány a világsajtónak. A cikkben elmondja, hogy a repülés utolsó szakában elromlott a kompaszuk, amivel azután elvesztették a tájékozódást. Így azután eltévedtek és dacára annak, hogy szakadatlanul kérdezték rádióon hogy merre vannak, annyi állomás kereste ugyanazzal a hullámhosszal őket, hogy nem bírtak leadni üzenetet. Céltaianul bolyongtak ide-oda és amikor látták, hogy semmiképpen nem találják meg a helyes utat, éjfélután egy óraker szétroptették a vészjelzést: S. O. S. Ezután következett be a nagy meglepetés, hirtelenül ujból a tengert látták maguk alatt. Elhatározták ekkor, hogy leszállanak a nyílt tengerre, mert sokkal nagyobb kockázatnak tartották az ismeretlen szárazföldre való leszállást. A kis kacsukocsónak azután a nor-

mand partra eveztek.

Byrd a hivatalos iratokon kívül magával hozott 150 postázott levelet, amelyeket Ven'sur Mere-ben feladott Párisba. Utközben azonban eddig még ismeretlen tettesek lelopkodták a levelekről a bélyegeket. A lapok nagy cikkekben számolnak be a bélyeglopásról és szerintük egy hiteles Byrd postabélyeg legalább ezer frankot ér. A kereskedelemügyi miniszter elrendelte a vizsgálatot az ügyben.

Mig Byrd ünneplése folyik, addig a másik két hős, Chamberlain és Levin összekocant, úgy, hogy nem biztos, hogy egy hajón térnek vissza Amerikába. A pilóták feleségei is megszakították egymással az érintkezést. Az összeveszés hírére megerősíti az, hogy az United States Line két ingyenkabint ajánlott fel a pilótáknak és Levin nem fogadta el azzal az indoklással, hogy nem tudja, vajjon Chamberlainnal együtt fog-e az Unióba visszatérni. A berlini lapok nagy cikkekben számolnak be az összeveszésről. Okául azt állítják, hogy Levin kikötötte magának az összevételek 30 százalékát, Chamberlain azonban most megtagadta a szerződés teljesítését, mert soknál találta a százalékot. Chamberlain rossznéven vette azt is, hogy Levin az ő megkérdezése nélkül állította össze magának a programot és sohasem mondta meg, hogy mikor hova fognak repülni.

Tízmillió kormánysegélyt kap Arad megye.

Ujabb adományt helyezett kilátásba a miniszterelnök. — Holnapra készül el a hiteles kárbecslés. — A pusztító jégvihar elhatolt a régi királyságba is.

(Arad, július 5.) Nagy a kétségbeesés a jégkárosultak között, akiket percek leforgása alatt minden vagyonukból forgatott ki a romboló természet. Az Aradi Közlöny mai számában megírta, hogy Bratianu Jonel miniszterelnök táviratozott az aradi prefektúrához, bejelentette, hogy egyelőre a saját hatáskörében 100.000 lejt utalt ki táviratilag a jégkárosultak részére. A miniszterelnök ugyanekkor további, nagyobb segélyt helyezett kilátásba. Ma újabb távirat érkezett a prefektúrára a miniszterelnöktől, aki közli, hogy a választás utánig nem tudja összehívni a minisztertanácsot, azonban, hogy a kárvallott lakosságon ideiglenesen segítsenek.

A kormány egyelőre tíz millió lej segélyt utalt ki az aradi és aradmegyei károsultaknak. A távirat leszögezi, hogy ez még nem végleges segély,

mert a választás után azonnal összeül a minisztertanács és akkor majd nagyobb pénz és természetbeni segélyt utal ki. A kárvallott gazdák a pénzen kívüli listát, ruhaneműs más természetbeni segélyt is kapnak. — A miniszterelnök távirata természetesen nagy örömet keltett az érdekelték között és reménykedve várják a segélyek kiutalását, hogy tönkretett existenciájukat valahogyan újra megalapozzák.

Dr. Lázár Ágoston alispán ma délelőtt újból bejárta a megye egy részét és megtekintette a vihar által tönkretett vidékeket. Mindenütt panaszok és kesergések özöne várta az alispánt, aki megígérte, hogy a megye mindenképpen segíteni fog a károsultakon. A kár teljes összege még nincsen megállapítva. Erre vonatkozólag beszélgettünk az alispánnal, aki a következőket mondotta:

— Megsürgtettem a kárt megállapító bizottságok jelentéseit, azonban oly hatalmas munka a kárösszeg pontos megállapítása, hogy legalább egy-két napot vesz igénybe a pontos statisztika összeállítása. Körülbelül két nap múlva már tudni fogjuk pontosan, mennyi Arad megye tényleges kára.

Aradon már nagyban dolgoznak a megromlott házak és elpusztított ablakok kijavításán. A város vezetősége körében mozgalom indult meg, amely arra irányult, hogy a város lássa el olcsó üveggel a közönséget. Vass-

Gusztáv permanens-bizottsági tag erre vonatkozólag előterjesztést is tett Angel István dr. polgármesternek, aki azonban nem tette magáévá az előterjesztést. Ennek okát a következőkben ismertette:

— Ha a városi tanács nem állana vizsgálhat alatt és nyugodtan folya a munka, meg tettem volna, hogy a tanácsot összehívom, javaslatot teszek rendkívüli hitelnyitásra s megrendelek az üvegyárból tíz-husz vagon üveget, amelyet azután önköltségi áron bocsátotam volna a közönség rendelkezésére. Így azonban nem tehetek semmit, legfeljebb figyelmeztethetem a közönséget arra, hogy ha valamely üveges a helyzettel visszaélve magasabb árat követelne a napiárnál, a megrendelő tegyen feljelentést ellene a spekulatörvény értelmében a bíróságnál. Ami a város bezuott ablakainak helyreállítását illeti, be fogok kérni néhány aradi cégtől ajánlatokat s a legelőnyösebbet a permanens-bizottság elé terjesztem.

A borzalmas vihar hatalmas pusztítást végzett az Oradeamare melletti Püspök-fürdőben is ahol a tönkretett épületeken kívül körülbelül 200 évszázados és évtizedes fát döntött le vagy csavart ki a földből. A város körüli községekben pedig a termés 80 százalékát tette teljesen tönkre. A vihar itt is áldozatot követelt. Püspökfürdőben egy kis fásatorban dolgozott egy öreg fotográfuspár, a mely abból élt, hogy a fürdőzőkről fényképeket készített. A vihar alatt a kis sátorban húzódtak meg és egy ledöntött, hatalmas fa rádőlt a sátorra. Az asszony elájult és amikor a vihar után magához térítették, kiderült, hogy az ijedségtől megnémult. Biharmegyében körülbelül harminc percig pusztított egyfolytában a jégeső, amely számos állatot és szárnyast ölt meg.

A vihar azonban nem állott meg Erdélyben, hanem — amint a most bejutó jelentések mondják — a régi királyságba is behatolt és ott is hatalmas pusztításokat végzett. A bucu-resti-i jelentéseink beszámolnak arról, hogy a jégvihar a panciu szőlőig ment, ahol tegnap borzakosan pusztított. Ezen a környéken a termés 90 százalékát teljesen tönkrement. Az anyagi kárt még nem becsülték fel, de a felületes becslések is óriási összegeket emlegetnek.

Özv. Mandlné gyilkosai az aradi törvényszék előtt.

A bíróság egész nap tartó izgalmas főtárgyalás után kihirdette az ítéletet. Mislav Sándor tizenkét évi, Albert Antal tíz évi, Albert Péter három évi és Lupsa János nyolc hónapi börtönbüntetést kapott. — Albert Juliskát felmentette a bíróság és szabadlábra helyezte.

(Arad, július 5.) A Bulev. Carol I. (Erzsébet-köruti) rablógyilkosság utolsó jelenete pergett le ma az aradi törvényszék esküdtszéki termében. A megdöbbentő büntény főtárgyalása szokatlanul nagy érdeklődést váltott ki s a padsorokba zsufolódtott hallgatóság a fülledt hőség dacára is több mint nyolc órán keresztül a legnagyobb figyelemmel kísérte az izgalmas főtárgyalás menetét. A főtárgyalást pontban 9 órakor nyitotta meg dr. Tamasdan Livius törvényszéki bíró, tanácselnök. Mellette a bírói emelvényen mint szavazóbíró még dr. Fikler Károly foglalt helyet. Az ügyészi székben Mandru Miklós ügyész ült, a vádlottak védelmében pedig Sommer Nándor, dr. Sarbu György s dr. Cotioiu Romulus aradi ügyvédek jelentek meg. Tamasdan dr. néma csöndben elrendeli a vádlottak elővezetését.

A vádirat.

Albert Antal, Mislav Sándor, Albert Péter, Lupsa János és Albert Juliska láthatólag minden izgalom nélkül lépnek szuronyos fegy-

Albert Antal kihallgatása.

A vádirat felolvasása után Tamasdan dr. elnök elvezetetti a vádlottakat, akik közül csak Albert Antal marad a tárgyalóteremben. Középmagas termetű, szeme beesett, arca szenvtelen. Meglepően intelligens. Vallomását tömör szavakban mondja el. A kérdésekre elmondja, hogy 19 esztendő, lakatosgegd és munkatestvérevel, Albert Péterrel munkát keresni jött Erdélyből Aradra. Mielőtt rátérne az elkövetett gyilkosság részleteire, elmondja, hogy a kétségbeesett nyomor és az éhség hajtotta mindkettőjüket a bűn útjára. Nem érzi magát bűnösnek, kényszerhelyzetben cselekedett. Nem akartak gyilkolni, de úgy vélték, hogy az idős hölgynek nem okoznak nagyobb veszteséget, ha egyet-mást elrabolnak tőle; amivel viszont a saját életüket mentik meg az éhenpusztulástól. Albert Péter azt tanácsolta, hogy szerezzenek valamelyes pénzt és menjenek át Timisoarára, ott bizonyára akad munkaalikalom. Ezt közösen el is határozták.

Mandlné megvendégelte a gyilkost.

De az éhség megsürgette bennük a közvetlen elhatározást és ez abban nyilvánult, hogy Mislav a gáji határban átvette magát egy kerítésen és egy udvarból észrevétlenül egy ludat lopott el, amit elvittek Mislav anyjának lakására, ahol kijelentették, hogy vásárolták a libát és kérték, hogy Mislavné süsse

Hogyan történt a gyilkosság?

— Néhány perccel a kapuzárás előtt értünk Juliskáékig — folytatta Albert Antal. — Mondtam Mislavnak, várjon egy pár percig, majd amíg Juliskával beszélek, surranjon be és rejtőzzön el az előszobában. A legnagyobb meglepetésemre az ajtó nem volt bezárva. Leszaladtam Mislavhoz, zajtalanul benyitottunk és elbujtunk a balra eső kisszalomban. Itt én az asztal, Mislav egy szekrény mögé bujt. Rövidesen Juliska jött be a szobába egy kisaszszonnyal, de nem gyújtottak lámpát. Hallottam, hogy valahová telefonálnak, aztán az idegen eltávozott és ismét csend lett. Később el is aludtam és arra ébredtem fel, hogy Mislav ébreszt, keljek fel, minden csendes, talán már alszik is a nagysága, most jó alkalom van a rablásra. Ovatosan tapogatózva a hálószoba felé mentünk, de a sötétben feldöntöttünk valamit, ami zajt csapott. Egyszer csak halljuk, hogy a nagysága kiszól németül is meg magyarul is, hogy ki az, ki járkal ottan? Nem szóltunk egy szót sem, csak benyitottuk a hálószoba ajtaját. Ekkor már ott állt az ajtóban a nagysága és mert láttuk rajta, hogy sikoltani akar

én hirtelen lefogtam a két kezét, Mislav betömte a száját, odavonszoltuk a megvetett ágyhoz s miután Mislav nadrágszíjával összekötöttük a két kezét és párnát

őreik között a bíról emelvény elé. Állva hallgatják végig a vádiratot, amely szerint Albert Antal és Mislav Sándor, Albert Péter tudtával és segédkezésével 1927. február 8-án éjszaka megfojtották, azután kirabolták özv. dr. Mandl Vilmosnét, majd Timisoarára szöktek, ahol a rablott holmik értékesítéséből származó haszon megosztottak és ebből juttattak régebbi ismerősüknek, Lupsa János többszörösen büntetett tolvaj cipészinasnak is. A vádirat szerint Albert Antal és Mislav Sándor a büntény elkövetése előtti este Albert Juliska segítségével besurrantak özv. dr. Mandlné lakásába, ahol a kisszalomban elbujtunk, majd amikor minden elcsöndesült, az éjszakai órában elbujtunk rejtékhelyükből és benyitottuk az özvegyhez, aki azonban az okozott neszre felébredve, dulakodni kezdett a rablókkal, mire Mislav és Albert Antal lefogták, kezeit összekötötték, száját betömtek, a heverőre dobták és két párnát nyomtak a szerencsétlen áldozat fejére.

meg számukra. A jóllakás némileg eloszlatta kétségbeesésüket és most azon tanakodtak, honnan szerezzenek utiköltséget a timisoarai utra. Albert Antal azt indítványozta, hogy menjenek el unokahúgához, Albert Juliskához, aki egy gazdag zsidóasszonynál szolgál az Erzsébet-köruton, hátha az majd ad pénzt. Ugy este 7 órakor Albert Péter egyedül ment Juliskához, csak öt lejért kért kölcsön, azonban ezt a csekély összeget sem kapta meg.

Ekkor kijött a konyhába Mandlné, aki ismerte Albert Pétert, mert unokabátyjával, Antallal már többször segédkezett Juliskának és ezért Mandlné ennyivalót és pénzt is adott nekik.

Pár perc múlva távozott. Az úccán ismét összetalálkoztak a többiekkel, akik az első sikertelenség után Péter másik nővére, Albert Annára gondoltak, aki az egyik aradi éjjeli mulatóban van alkalmazva. Albert Anna azonban szintén nem teljesítette a fiuk kérését, mire innen Albert Antal, Mislav és Lupsa egy korcsmába mentek. Nemsokára utánuk ment oda Albert Péter is, aki félrehívta őket és kérte, nehogy csináljanak valami ostobaságot, majd csak akad valami munka és segíthetnek magukon. Ekkor Albert Péter Lupsával együtt eltávozott. Ő tovább üldögélt Mislavval, majd 9 óra előtt felkerekedtek és elindultak a hideg éjszakában az Erzsébet-körut felé.

szoritottunk a fejére, sebtiben felkutattunk mindent pénz után.

Egy ezüst órát, két láncot, 500 lej készpénzt vittünk magunkkal, azután zajtalanul kiszöktünk a lakásból. Az udvaron keresztül a pincébe mentünk és onnan a pincenyíláson át az uccára menekültünk. Amikor hazaértünk, Péter és Lupsa ott aludtak a padláson Mislavéknál a szokott helyükön. Nem szóltunk semmit a történetekről, csak másnap reggel az ócskapiacra, amikor Péterék tudomást szereztek a gyilkosságról, vallottuk be, hogy mi voltunk azok, akik ott jártak éjszaka. Péter nagyon megijedt és azt tanácsolta, amilyen gyorsan csak lehet, szökjünk meg Aradról.

Nyomban kimentünk az állomáshoz és Timisoarára utaztunk, ahol értékesítettük a rablott holmikat. Ott olvastuk, hogy a rendőrség Juliskát fogta el és ő magára is vállalta a gyilkosságot. Ekkor azt mondta Péter, biztosan mi öltük meg a nagyságát, ne hagyjuk hát, hogy Juliska ártatlanul szenvedjen értünk, menjünk vissza Aradra. Február 11-én vissza is jöttünk, Ujaradon szálltunk le a vonatról, de csak este merészkedtünk a városba. A sötét Maros-parton mentünk, mert ekkor már hallottuk, hogy bennünket is köröznék. Amikor a Fekete-bárányhoz értünk, hallom, hogy Lupsát és Pétert, akik elől mentek, a rendőrök

igazolásra szólítják. Én futásnak eredtem Mislavval. Egy rendőr észrevett és háromszor utánunk lőtt. Egy golyó a hátamba furódott és a mellemen jött ki, amitől összeestem. Ekkor mindannyiunkat bevitték a rendőrségre és ott bevallottuk, hogy mi követtük el a rablást, de gyilkosságról nem tudunk, mert mi nem öltük meg a nagyságát, aki már tán akkor halott volt, amikor raboritottuk a derekaiat.

„Lupsa az oka mindennek.”

Második vádlott Mislav Sándor. Elvete-mült kinézésű 20 esztendő kamasz, meg van törve. Egyik kezét állandóan a másikhoz dörzsölt és náthásan szípig. Ugyanugy mondja el a történeteket, mint Albert Antal. Szerinte egyedül csak Albert Péter tudott arról, hogy ki fogják rabolni Mandlnét. Sem Juliska, sem Lupsa nem tudtak a készülő büntényről.

Albert Péter a harmadik vádlott. Gyergyóujfalusi születésű, 20 éves foglalkozás nélküli cipész, Bátyja Albert Juliskának. Elmondja, hogy ez év január végén munkát keresni jöttek Aradra. Egy korcsmában ismerkedtek meg Lupsával. Ez volt a szerencsétlenségük, mert Lupsa egy alkalommal, amikor teljesen elcsigázottan tértek be a sok munkakereséstől a korcsmába, azt ajánlotta nekik, hogy lopjanak valamit, ez egyszerűbb és jól is lakhatnak belőle. A gyilkosság napján azért mentek ki a pécskai-utra, mert mindenáron élelmisszert akartak szerezni. Délután ő járt Juliskánál, később meg Annánál pénzért, de egyik se adott. Amikor azt hallotta, hogy Mislav és Antal nagyobb dolgot akarnak elkövetni, lebeszélte igyekezett őket. A gyilkosságot csak reggel hallotta és mert nagyon megijedt, tanácsolta, hogy nyomban szökjének meg.

Albert Juliska kálváriája.

A teremben félig elfojtott zugás morajlik, amikor a szuronyos fegyőrök bevezetik Albert Juliskát. Szánandó állapotban van, alakja megnyult, lesóványodott, arcszíne beteges. Járása, tekintete tétova. Alig hallható hangon mondja el, hogy 16 esztendő lesz tengeri-szedéskor, írni-olvasni nem tud. Arra a kérdésre, hogy először mért vállalta magára a gyilkosságot, sirva mondja, hogy súlyosan bántalmazták a rendőrségen. Kijelentése után Tamasdan dr. elnök, Mandru ügyész és Sarbu dr. védő között élénk szóvita támad, mire elnök újból felteszi a kérdést és Albert Juliska újból azt válaszolja, hogy igenis súlyosan megverték a rendőrségen. A büntény közvetlen előzményeire egészen tisztán emlékszik s elmondja, hogy Péter feljött hozzá, de nem adhatott neki pénzt.

— Alig, hogy Péter eltávozott, jött meg Anti, aki meg Pétert kereste. Szóltam nekik, Péter is keresi, igyekezzen hát utána. Mivel éppen ekkor behívott asszonyom, nem csuktam be Anti után az ajtót. Pár percig voltam benne a hálószobában, akkor jött az Auszterweil kisaszszony, aki telefonált és rövid ideig beszélgetett asszonyommal. Amikor elment a kisaszszony, bezártam utána az ajtót, kíváncsi lettem a reggeli sütehből, aztán lefeküdtem. Reggel amikor benyitottam a hálószobába, láttam, hogy asszonyom igen furán keresztbe fekszik az ágyon. Nagyon megijedtem, mert nem volt szokása neki így aludni és leszaladtam a házmesternéhez, meg az Auszterweil nagyságos asszonyékhöz, hogy jöjjenek, mert valami baj történt fenn. Aztán Lányiné nagyságos asszonyhoz szaladtam el, akivel bejöttünk a hálószobába. Engem később letartóztattak és azt mondták a rendőrségen, hogy meggyilkolták asszonyomat és biztosan én öltem meg. Hiába mondtam, hogy az nem igaz, vertek és hogy már ne verjenek, rámondtam, hogy úgy van, én öltem meg, csak ne bántsanak tovább.

Lupsa János rovott multu csavargó az ötödik vádlott. Lopással és bűnrészességgel van vádolva. Valósággal Lombrozó-típus nyomott homlok, mélyen fekvő, idegesen villanó szemek. Tizenkilenc éves, de már többször volt büntetve lopásért. Csak a nevét tudja leírni. Elmondja, hogy nem tud semmit a gyilkosságról, utólag hallott valamit róla, de ő nem beszélt rá senkit se lopásra, se gyilkosságra. Őt is elcsalták Timisoarára, de a pénz-

ből nem kapott semmit. Vallomása után előnk felkeltőkor felfüggeszti a főtárgyalást és annak folytatását délután félnégy órára halasztja el.

Felvonulnak a tanúk.

Délután a tanúk kihallgatására került a sor. Első tanu dr. Löwinger Miksa, özv. Mandl Vilmosné háziorvosa volt, akit elsőnek hívtak a gyilkossághoz. Boros Ernő dr.-ral együtt vizsgálta meg a halottat és nyomban megállapította, hogy bűntény történt. A holttest kezecsuiklón zsinogelés nyoma látszott és az orron látható sérülések fojtogatástól eredhettek. Sarbu dr. védő kérdésére kijelenti, hogy özv. Mandl Vilmosné valóban súlyos szív- és vese-fájdalmakban szenvedett, de baja már javulóban volt. Nem állíthatja, hogy a halál halálát következtében állott be, ez azonban épen ugy lehetséges, mint nem. Zitzl Sabina házmesterné, Agoston Mihályné 76 éves varrónő, Balog Erzsébet. Auszterweilék házvezetőnője, lényegtelen vallomása után Lányi Izsóné már ismert vallomását mondta el. Nem tartja bűnrészesnek Juliskát, de a leány, feltűnően zavart volt, amikor érte sietett.

Albert Anna mulatóbéli alkalmazott vallomásában megerősíti a fiuk állításait. Moscu Jenő, Mislav Mária, Mislav Sándor anyja lényegtelen vallomást tesz és a kétségbeesett anyja erejével igyekszik védeni fiát. Ezután két timisoarai (temesvári) ékszerész és egy bérkocsis tesz vallomást, akik a rablott holmikat jóhiszeműleg megvásárolták.

A vád- és védőbeszéd.

Ezután Tamasdán előnk felolvassa Auszterweil Esztiike írásbeli vallomását, majd a vád- és védőbeszédre kerül a sor. Mandru ügyész félórát tartó vádbeszédében utal vádlottak beismerő nyilatkozatára, a tanúk vallomására és a kiszabható legsúlyosabb büntetést kéri az elvetemült gyilkosokra. Fentartja a vádirat azon kitételét, amely szerint Albert Juliska feltétlenül tudott a készülő gyilkosságról és annak elkövetéséhez segédkezett nyújtott.

Cotioia Romulus dr. kétségbevonja a rablógyilkosság szándékosságát és megdönteni igyekszik azt az állítást, mintha Albert Juliska bűnrészes lett volna. Vázolja vádlottak kétségbeesett helyzetét és felhívja a törvényszék figyelmét arra, hogy a kiskorú fiatalembereket az éhség és a hideg kergette a bűn útjára. Sarbu György dr. Albert Péter és Lupsa védelmében szólal fel és kéri az enyhítő körülmények beszámítását. Kétségbevonja a vádirat azon kitételét, amely szerint a gyilkosságot előre megfontolt szándékkal követték volna el. Sommer Nándor Albert Juliska felmentését kéri és kérését azzal indokolja, hogy ellene egyetlen pozitív bizonyíték sem merült fel. Az ügyész a védőbeszédre reflektálva, bejelenti, hogy továbbra is teljes egészében fentartja a vádat.

Az ítélet.

Háromnegyedórai tanácskozás után, 8 óra előtt öt perccel, siri csendben hirdeti ki a törvényszék ítéletét Tamasdán dr. előnk. Észert a törvényszék a vádlottakat, Albert Juliska kivételével bűnsnek mondotta ki és pedig Mislav Sándort és Albert Antalt előre megfontolt rablás és emberölés, Albert Pétert bűnrészesesség, Lupsa Jánost pedig orgazdaság bűntettében

s ezért Mislav Sándort 12 évi, Albert Antalt 10 évi súlyos börtönbüntetésre, azonkívül politikai jogaiknak további 10 esztendőre való felfüggesztésére, Albert Pétert 3 évi súlyos börtönbüntetésre, politikai jogainak öt évre való felfüggesztésére, Lupsa Jánost pedig 8 havl börtönbüntetésre és politikai jogainak 3 évre való felfüggesztésére ítélte, míg Albert Juliskát az ellene emelt vád és következményel alól, bizonyítékok hiányában felmentette és nyomban szabadlábra helyezését rendelte el.

Az ítéletet a hallgatóság élénken megnyilvánult tetszéssel fogadta, de őszinte szimpátiát keltett az ártatlanul meghurcolt Albert Juliska felmentése is. Az ügyész az ítéletben megnyugodott, míg a védők és vádlottak felebezést jelentettek be.

Megvizsgálják Arad tanácsa ellen emelt vádakat.

A tanács külön bizottságot delegál az elhangzott vádak tüzetes áttanulmányozására.

(Arad, július 5.) A városi tanács elleni vizsgálat — mint jelentettük — befejezést nyert és Cristea vezérfelügyelő már el is utazott Aradról. Most nagy érdeklődéssel várja a város közönsége, hogy a belügyminiszterium engedélyezi-e a kért haladékat s megengedi-e hogy a tanács július 16-án nyilatkozzék a polgármester és a permanens-bizottság ellen felmerült vádak ügyében, vagy pedig már előbb megteszi a lépéseket az aradi városi tanács feloszlására.

Aradváros tanácsa különben elhatározta,

hogy a választások befejezésével nekifog a vádak tisztázásához és ecélből több tanácstagból álló bizottságot delegál, amely majd sorra veszi a vádpontokat, átvizsgálja az ezekre vonatkozó aktákat és a vizsgálat befejezésével jelentést tesznek a városi tanácsnak. A bizottság jelentése alapján fog azután nyilatkozni a tanács arravonatkozólag, vajjon eltávolítja-e helyéről a polgármestert és a permanens-bizottságot. A bizottság előreláthatóan a csütörtöki választás után, ugy lehet már ezen a héten megkezdni munkáját.

Áruuzsora tombol az aradi piacon.

A jégkár ürügye alatt hatalmasan felszökkentek a piaci árak. — Hatósági védelem az indokolatlan áremelésekkel szemben.

(Arad, július 5.) Rengeteg embernek okozott elképzelhetetlenül nagy kárt az a retentő Istencsapás, amely szombaton délután Aradra és Aradmegyére zuhant. Ma reggelre azonban kiderült, hogy nemcsak azok szenvedtek kárt, akiknek termését, szőlőjét, házát, vagy ablakait pusztította el a vihar, hanem még azok is, akiknek semmi ingatlannak nincsen s így valószínűleg bünbakjal, szenvedői lettek a csapásnak: a fogyasztók. Valóságilag megdermedtek az emberek ma reggel az aradi piacon, amikor az elárusítók bemondták az egyes termények árát. Amikor pedig valamelyik fogyasztó alany meg merete kockáztatni, hogy mégis csak magának találja az árakat, felháborodva ríposztottak az elárusítók:

— Mit gondolt, kérem. A jég elverte az egész gyümölcsösömet, az egész veteményemet. Tönkre vagyok teljesen téve, azt igazán nem kívánhatják, hogy én magam viseljem az egész kárt, fizessenek belőle valamit a városiak is.

És a szegény városiak mit tehettek egyebet, fizettek. Azok is, akiknek alig van miből, hiszen enni mégis csak kell. Mlyképen azután megtörtént a ma reggeli piacon az az eset, hogy a tojás, amely pénteken még 2 lej volt, ma már 2.30—2.40 lejen, a burgonya, amely 6 lej volt, 9 lejen, a zöldbab, amely 14—16 lej volt, 20—25 lejen, a borsó, amely 18—20 lej volt, 30 lejen kelt el. A gyümölcsnél is nagyot ugrottak az árak: a cseresznye ára 14 lejről 25 lejre szökött fel, a meggy 12-ről 22-re, a körte 20-ról 25-re, a barack 25-ről 35-re. — Ugyanílyen nagyarányu emelkedés volt a baromfipiacon, amelyen azt a csirkét, amelyért néhány nappal ezelőtt száz lejért kínáltak, 150 és 160 lejért adták el, a sovány libát, amely 180 lejjel kelt azelőtt el, most 250 lejért adták.

Még egy érdekes körülmény volt figyelemreméltó. Azok a termelők, akiknek a vidéken egyáltalában nem volt jég, akiket megkímélt a nagy pusztítás, ugyancsak siettek felhasználni az alkalmat és vigan usztak az árral: emeltek, ameddig csak lehetett. Sőt, ha megszorították valamelyiket, cinikusan mondták:

— Ja kérem, most nagyon kevés ezen a vidéken a termény, most bizony meg is kell azt fizetni.

A szenvedő alany, a mindenkinek kiszolgáltató vásárlóközönség pedig kénytelen volt minden árat megfizetni, csak hogy élelmicikket kapjon. És nem kell gondolatoivasonak lenni ahhoz, hogy az ember lelki szemével lássa, amikor a fixfizetéses hivatalnokembernek ott-hon, a drága ebédnél, sóhajtozva mondta a felesége:

— Fiam, nem tudok kijönni most már a kószpénzből, a jég bennünket is elvert. Valamit csinálni kell, hogy több piacpénzhez jussak.

Ennek az egészségtelen piackonjunkturának azonban hamarosan véget kell vetni. Az egyedül illetékes hatóságnak: a rendőrségnek a legerélyesebb módon kell fellépnie, hogy megakadályozza azt, hogy a szegény vásárlóközönséget, ezuttal a jégverés ürügye alatt, kimerítsék és ezen a címen 50—60 százalék-

kal emeljék az árakat. Mert igen szomorú dolog az, ha valakinek az égi hatalmak kárt okoztak, de ez még nem indokolja meg azt, hogy ezuttal ismét a kisemberek legyenek kénytelenek kárpótolni minden veszteségért a kárvallott termelőket, akik a sorscsapás ürügye alatt elviselhetetlen áruuzsoraát üznek az aradi piacon. (M. F.)

A halálraitélt visszaköveteli fiatalságát

Szokatlan operáció különös következményel. — Érdekes kártérítést pör egy megfiatalítás körül.

(Az Aradi Közlöny belgrádi kiadójától.) Voronoff és Steinhart dicsősége a Zajecsa városi szerbiai városában munkálkodó orosz orvost, dr. Kolesnikov Pétert sem hagyta nyugodni. Ő is meg akarta próbálni, nem sikerül-e neki egy fiatalító operáció. A kísérletre egy felséges alkalmu nyílt. A zajecsa környéki egy hírhedt rablógyilkosát, Ivan Krajánt halálra ítélték és a legelsőbb törvényszék helyben hagyta a halálos ítéletet. Kolesnikov felkereste a rablót a börtönben, beszélt neki a tudományról és arról a nagy tettről, amelyet még halála előtt végbevitetne stb. stb. Végül is rábirta a halálraitéltet, hogy engedje át az operáció céljára mirigyét. A zajecsa előjáró, Mihájloviics, akinek gondjaira bízta Krajánt, a néhány nappal későbbre kitűzött halálos ítélet végrehajtását elhalasztotta, engedélyt adott a műtetre és így a mirigyeket Kolesnikov öreg kollégájára, dr. Stranskiere plántálta át. Az operáció sikerült. Az öreg orvos tavaszias erőre kapott. De most robbant a bomba. Néhány órával a halálos ítélet végrehajtása előtt távirat érkezett Belgrádból, hogy a király a rablógyilkosnak megkegyelmezett s a halálos ítélet helyett huszéves börtönbüntetésben részesült.

Az ügyek ettől a perctől kezdve francia bohózathoz hasonlóan kezdtek kifejlődni. A megkegyelmezett rabló örvongött és tombolt, visszakövetelte a mirigyét, dr. Stranski persze hallani sem akart a szervezetébe illesztett mirigyek visszaadásáról, dr. Kolesnikov pedig egy csapásra híres emberré lett. Minden oldalról megrohanták, kérvényeket írtak hozzá. Az öregek töle várták vissza a fiatalságot. Valakit azonban felelősségre kellett vonni, így gondolkozott a szent bürokrácia és így a bünhődés ezuttal is azt érte, akinek legkevesebb köze volt az egészhez. Mihájloviics előjárót. Egyszerűen elbocsájtották állásából, mert egy gondjaira bízott fogoly életét a felsőbb hatóságok megkérdése nélkül kockáztatta. Hogy egy halálraitéltől volt szó, arról teljesen elfeledkeztek. Azt mesélik, hogy Mihájloviics bánatában és bosszuságában néhány nap alatt megöszült. Ilyenképen dr. Kolesnikov a világ egyik legnagyobb orvosi sikerét érte el. Egy héten belül egy embert megöregített, — éppen pedig megfiatalított.

H I R E K.

Per indul meg Aradváros ellen.

— Franciaországban ünnepezték Romániát. Párisból táviratozzák: Toulouse városa tegnap nagyszabású ünnepséget rendezett Románia iránt érzett tiszteletének és szeretetének nyilvános tanácskozására. Az ünnepségen Romániát Diamandi párisi követ, meghatalmazott miniszter képviselte, aki a város és a toulousei egyetem által közösen rendezett banketten Picavet egyetemi tanár fővölgző szavaira kijelentette, hogy a román nép mindenkor csak a legnagyobb elismeréssel adózott nyugati testvére nagyságának és humanizmusának.

— Konfliktus a pénzügyminiszter és a bankkormányzó között. Bucurestiből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter és Burileanu bankkormányzó között a Dimineataban megjelent Burileanu-interjú miatt konfliktus tört ki. Bratianu Vintila kifogásolta Burileanu nyilatkozatát, mire a kormányzó az Univerzumban helyesbítő nyilatkozatot tett közzé, hogy ő nem adott senkinek semmiféle interjút, csupán barátságos megbeszélés volt egyes újságírókkal.

— Menedzseltek Oradea (Nagyvárad) polgármesterét. Oradeáról (Nagyváradról) jelentik: Tulbure György oradeai (nagyvárad) polgármester a belügyminiszter váratlanul felmentette állásától. A belügyminisztériumna táviratilag megszüntette Tulbure tanácsadagságát és ennek következtében megszünt polgármesteri állása is. Ez az intézkedés nem érintette egészen meglepetésszerűen az oradeaiakat (nagyváradiakat), hiszen Tulburenak a tanácsba való delegálásához a törvény, szempontjából lényeg szó lért és bizonyosra lehetett venni, hogy az Averescu-kormány bukása után, amelynek Tulbure exponens volt, ebből a szempontból megtámadták primárságát. Annak idején ugyanis jog szerint a községi iskolák tanítótestülete részéről Katona Ambrus igazgatót kellett volna jelölni Tulbure helyett. A belügyminisztérium most ebben a szellemben döntött és Katona lett tanácsadag. Ma délután Oradea (Nagyvárad) állandó választmányja ülést tartott, amelyen Tulbure előterjesztette a belügyminiszteri táviratot és hivatalát átadta helyettesének, dr. Erdélyi Severnek, amit a választmány tudomásul is vett. Megállapodott a választmány abban is, hogy szedán megtartja az új polgármesterjelölést. Déli egy órakor a tisztviselők ünnepélyesen elbucsuztak Tulburetól, akinek érdemeit egyébként jegyzőkönyvben örökítette meg a választmány.

— Olariu Demeter — Arad új tanfelügyelője. Ismeretes, hogy a régi rezsim felüggesztette Olariu Demeter aradi segédtanfelügyelőt állásából. A segédtanfelügyelő pert indított a timisoarai (temesvári) közigazgatási bizottságnál, amely néhány nappal ezelőtt visszahelyezte állásába. Majdnem egyidejűleg visszahelyezésével, miniszteri rendelet érkezett, amellyel Olariu Demetert tanfelügyelőnek nevezik ki. A kinevezés a tanítóság között megelégedést keltett, miután ezzel régi kívánság ment teljesedésbe.

— Megakadályozott bolsevik-betörés. Bucurestiből jelentik: A Dimineata jelentése szerint július 2-án éjjel határeink Hotin mellett megleptek egy bolsevik bandát, amely a Dnyeszteren akart átkelni. Heves tüzharc keletkezett, amelynek során egy csendőr halálos sebet kapott és nyomban meghalt. A szomszédos örsök segítségével a bolsevikieket sikerült visszaszorítani Ukrajnába.

— Propaganda-plakátok a kisvasuton. Ma jelentést tettek Angel István dr. polgármesternek arról, hogy az autobusok és a kisvasút belsejében a Dolgozók Blokk-jának választási felhívásait ragasztották ki. A hír vétele után a polgármester azonnal érintkezésbe lépett a gépzemekkel, rendeletet adott ki a felhívások eltávolítására és elrendelte, hogy egyik politikai pártnak se engedjék meg, hogy felhívásait a városi járművekre ragassza, vagy tűzhesse. Amennyiben hasonló eset történik, azonnal jelentést kell tenniük a polgármesternek, aki a hibást felelősségre vonja. A rendelkezést már a mai délelőtt folyamán foganatosították is.

A városi tisztviselők a régi fizetési rendszer visszaállítását kéri. — Százhuszonhat kisebb alkalmazott magasabb fizetést igényel.

(Arad, július 5.) Ma Angel István dr. polgármester táviratozott a belügyminisztériumnak s engedélyt kért arra, hogy a városi tisztviselőknek már most kiadassa fizetésüket előlegként a szokásos 20-ika helyett. A városi tisztviselők ugyanis eddig rendszerint minden hónap elején kaptak fizetést és így is rendelkeztek be otthoni háztartásukban. Néhány hónappal ezelőtt azonban Bonen Vazul akkori prefektus beavatkozott a város fizetési rendszerébe és érvást emelt az ellen, hogy 20-ika helyett már 1-én adják ki a fizetést. Az említett megváltoztatott fizetési terminus súlyos hely-

zebe kergette a tisztviselőket, akik most arra kérték a polgármestert, tegye lehetővé, hogy újból elején kapjanak pénzt, amikor amennyi is meg kell minden kötelezettségüknek felelni. Ezzel kapcsolatban írjuk meg, hogy igen bizonytalan a városi agentek, tüzoltók és hivatalosok helyzete is, miután még mindig nem tudják, hogy a régi vagy az új fizetést kapják-e? Az érdekeltek — számszerűen 126-an — elhatározták, hogy jogalkotól nem mondanak le és amennyiben leszakítanak a fizetésüket, úgy per útján igyekeznek majd a belügyminisztériummal és a város vezetőségével szemben jogukat érvényesíteni.

— A zsidó halgatók szigorlata. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium interveniált az egyetem több fakultásán, hogy adják meg lehetőségét az új szigorlatok letételére azoknak a zsidó diákoknak, akiket a diákzavargások megakadályoztak a vizsgák letételében.

— Zavarok a tisztviselők fizetéspótléka körül. Bucurestiből jelentik: Kategórikusan megcáfolják azt a hírt, miszta a pénzügyminiszter rendeletet adott volna ki, amelyben utasítja az összes pénzügyigazgatóságokat, hogy az új fizetésrendezési törvény alapján ne utalják ki a tisztviselők fizetési pótlékát.

— Súlyos fejtárgyra ítélték a mácsai apagyilkost. Az aradi törvényszék második szekciójának büntetőtanácsa ma délelőtt hirdette ki ítéletét a mácsai rablógyilkosság bűnében. A törvényszék Vezan Mikát gyilkosságra való felbujtás, Vezan Floret pedig gyilkosság elkövetésében mondták ki bűnösnek s ezért a meggyilkolt Vezan János második felsegét 15 esztendői fegyházbüntetésre, az apagyilkos Vezan Floret pedig 13 évi fegyházbüntetésre ítélték. Az elítéltek a törvényszék ítélete ellen felbuzezést jelentettek be.

— Aradváros egészsége. Ma állította össze a városi kórovisi hivatal az elmúlt hónap egészségügyi statisztikáját. Eszerint június hónapban 88-an haltak meg, míg ezzel szemben csak 75-en születtek. Új sariach megbetegedés 10, tifusz 2 volt. A múlt hónapban emelkedett a kutyamarások száma, amennyiben a főorvosi hivatalnál bejelentett ebmarási esetek száma 15 volt.

— Megloptak egy vidéki gazdát Aradon. Terger János livádlai gazda ma feljelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy Aradon 16.000 lejt tartalmazó pénztárcáját ellopták. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Megegyezés a bucaresti-i Opera ügyében. Bucurestiből jelentik: A művészeti minisztérium és a Teatrul Lyric tulajdonosa között létrejött megegyezés következtében a bucaresti-i Opera továbbra is megmarad eddigi helyiségében.

— Anglia közeledik a volt ellenséges államokhoz. Londonból jelentik: Az angol kormány elhatározta, hogy felszólítja a volt ellenséges államok kormányait, nevezzenek ki katonai attasékat londoni követségeikhez és fogadjanak el angol katonai attasékat fővárosaikban.

— Halálos repülőszerecséltenség. Bucurestiből jelentik: Buzeu mellett tegnap délután halálos végű repülőszerecséltenség történt. Popescu Antoniadé repülőfőhadnagy le szállás közben egy táviró-oszlopba ütközött gépével, amely teljesen összetört és a pilótát maga alá temette. Popescu főhadnagy kórházba szállítása közben meghalt.

— A román-magyar sportviszály. Budapestről táviratozzák: A magyar labdarúgó szövetségben legnagyobb megütközéssel vették a hírt a magyar csapatoknak Romániából való kitéltására vonatkozólag. A Pesti Hirlappal közlik, hogy magyar részről minden megtörtént az összeköttetés megszüntetésére. A szakítás okai teljesen érthetetlenek és ha most Románia így elzárkózik Magyarországtól, bizony igen nehéz lesz egyhamar meggyőzni a magyar sportköröket az érintkezés újrafelvételének szükségességéről.

— Borzalmas autobuszkatasztrófia. Bucurestiből jelentik: Tegnap délután a Bucuresti—Pitesti között közlekedő autobuszt súlyos szerencsétlenség érte. Dragodena község mellett az autobuszt egy utszéli fának futott és teljesen összetört. Az utasok közül egy meghalt, kilenc súlyosan megsebesült.

— Orvosi hír. Dr. Keppich külföldről visszaérkezett és folytatja rendeléseit.

— Magyar gerelyvető nyerte az angol bajnokságot. Londonból jelentik: Az angol bajnokság utolsó napján Szepes magyar gerelyvető angol rekordjavítással győzött, mivel legerősebb ellenfelét, Sündet is legyőzte. Szepes 64 méter 80 centit dobott, amivel nagyon megközelítette a világrekordot. Nagyszerű teljesítményéért a jelenlévő atléták melegen üdvözölték. Magyarország, mint az angol bajnokságok helyezette végzett, Németország és Svédország után.

— Szenté avatják X. Pius. Romából jelentik: Pompili bíbornok, a pápa püspöki helynöke, ediktumot adott ki, amely X. Pius szenté avatásával foglalkozik és elrendeli az adatok összegyűjtését műveire, csodatételeire vonatkozólag.

— Amerika elnöválasztás előtt. Washingtonból jelentik: Borah szenátor nyugati utjáról visszatérve, nyilatkozott és kijelentette, hogy Coolidge kilátásai a nyugaton kétségtelenek és az általános meggyőződés az, hogy harmadikban is megválasztják.

— Szabadlábahelyezték Cachin kommunista képviselőt. Párisból jelentik: Cachin kommunista képviselőt, aki néhány hónappal ezelőtt jelentkezett fogházbüntetésének kitöltése végett, a képviselőház délutáni határozata alapján tegnap este szabadon bocsátották.

— Kábelvonalak Budapest—Bécs—Berlin és Svájc között. Budapestről jelentik: Rövidesen lefektetik a telefon- és távirókábeleket Bécs és a magyar határ között és augusztus felé már megtörténnek az első kísérleti beszélgetések a Budapest—Bécs—Berlin közötti vonalon. A közönségnek szeptember első felében adják át a vonalat. A magyar vonallal egyidejűleg kiépítik a Linz, Salzburg és Innsbruckon át Bludensig az összeköttetést, úgy, hogy Budapest Svájccal is összeköttetésbe kerül.

— Mindszenty Tibort megoperálták. Budapestről jelentik: Mindszenty Tibor, a Hollywoodban szereplő magyar filmszínész, táviratban arról értesítette hozzátartozóit, hogy balkarját eltörte. Biró Lajos, a Hollywoodban élő kiváló író, ma újabb sürgönyben közölte Mindszenty Tibor nővérel, Horváth Nándornéval, hogy Mindszenty autójával felborult és ekkor törte el a balkarját. Az egyik legnevesebb hollywoodi orvos operálta meg. A műtét sikerült és orvosa véleménye szerint Mindszenty rövid idő alatt felépül.

**GYERMEKKOOSIK LEGOLCSÓBBAN
HEGEDUS-cégnél Aradon.**

— Csökken a bolsevista-veszedelem Indlában. Londonból jelentik: A Daily Mail szerint a kormány utasítást adott ki arravonatkozólag, hogy vonják vissza a Kinából Indiába küldött dandárokat. A többi hatalmak is csökkeneni akarják csapataikat.

A jégverte ablakok.

Ki viseli a kárt? — Vélemény a közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztőség! Olvasva a külföldi véleményeket és argumentumokat a lapok hasábjain arra nézve, hogy az ablakokban a jég által okozott károk helyreállítási költségei kit terhelnek, legyen szabad nekem is nyilatkozni, mely sorok közlésére tisztelettel felkérem a t. Szerkesztőséget.

A kérdés nem szoríthat vitára s megoldása nem lehet más, minthogy nemcsak a méltányosság, de a jog és igazság is azt diktálja, hogy a fenti károk egyedül és kizárólag a lakót terhelik. A legelső és megdönthetetlen érv az, hogy a lakásokra és a lakberekre fenálló törvények, lakbérleti szabályok és egyéb rendelkezések, a háború tartamára, sőt jelenleg is folytatódó különleges törvényes intézkedésekkel lettek szabályozva és pedig a lakók elképzelhetetlen előnyére, a háztulajdonosoknak ugyszólván katasztrófális hátrányára, természetesen tehát, hogy ezzel kapcsolatosan a háztulajdonosokat kötelezettségekkel megterhelő más általános érvényű jogszabályok sem állhatnak meg.

A lakók, több mint egy évtizede minimális házbéren laknak, élvezvén a javukra hozott törvény védelmét, míg ezzel szemben a házbirtokosok nagyobb része anyagilag szenvedett és igen tekintélyes része tönkre ment. Ha tehát a lakók érdekében kivételes s reájuk kedvező intézkedések voltak és vannak érvényben, úgy természetes, hogy ezzel szemben más törvényes kötelezettségek, melyek normális viszonyok között a háztulajdonosokat terheltek, nincsenek és nem lehetnek érvényben. Sőt ellenkezőleg, ha a lakók élvezik a most is olcsó lakással járó nagy anyagi előnyöket, úgy ennek logikus és természetesen folyománya az, hogy viseljék azokat a károkat, melyek az olcsó lakás használata idejében pl. jégverés által keletkeznek. Mert különös jogfelfogás az, hogy a lakók csak a törvény által biztosított előnyöket és jogokat élvezzék, azonban mint jelenleg is, a felmerült károkat hárítsák arra a háztulajdonosra, aki házának eddig hasznát nem látta, aki a horribilis állami és községi adók terhe alatt roskad s már egy évtizede várja, hogy tönkremenő házáat kijavíthassa, de nincs meg a hozzá való anyagi ereje, ha pedig van, az az eddig kapott összes házbérekéből sem fedezhető.

Ha van jog, van kötelesség is, amely felfogást mint adott esetben a megkeresett bíróság is kell, hogy ossza és respektálja abból a logikus tételből indulva ki, hogy a vis majornak kapcsolatos kötelezettség csak a normális viszonyok között állhat fenn és vonatkozatható a háziurra, amennyiben a házába fektetett pénzt a lakások béreinek a normális árakhoz viszonyítva kamatoztatni tudja, illetve megvan neki a jövedelme, mely őt rendes körülmények között megilletné s melyből a hasonló vis majornak minősített esetekben származható károkat fedezni tudná.

Tessék belátással lenni és az annyi idő óta élvezett jog és előnyök mellett a kötelezettségeket is viselni, mely helyes felfogást a bíróság is osztani fogja.

Kitűnő tisztelettel:

Dr. Lesskó Sándorné,
háztulajdonos.

— Megsemmisítették a bucuresti-i harmadik kerületi polgármesterválasztást. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium tegnap megsemmisítette a bucuresti-i harmadik kerületben megejtett polgármesterválasztás eredményét. A harmadik kerület polgármestere tudvalevőleg Lupu dr. volt, aki, miután a Bratianu-kormányban miniszteri tárcát vállalt, lemondott a polgármesteri állásról. A kiírt pótválasztás alkalmával Poenariu városi tanácsost választották meg a kerület polgármesterének. A belügyminisztérium azonban a választást megsemmisítette és elrendelte az új választás kiírását.

A P O L L O	Ma, szerdán premier	A P O L L O
	ASCHIMEK CSALÁD	
	Kacagtató vigjáték 6 felvonásban. A főszerepben:	
	Olga Tsechowa. XENIA DESNI. Livio Pavanelli Mérsékelt 10.—, 20.— és 25.— lejes helyárak.	
Jön! A párisi patkány! Az idény legnagyobb apacs filmje! Jön!		

A kisebbségi iskolák megkapják az államsegélyt.

Pteancu ötvenmillió segélyt javasol a kisebbségi iskoláknak.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Rador-távirati ügynökség jelent: Illetékes körökből nyert információ szerint, a kormány igen komolyan foglalkozik a kisebbségi iskoláknak nyújtandó államsegély kérdésével. A közoktatásügyi minisztériumnak a kisebbségi iskolák ügyeit intéző bizottsága tegnap behatóan foglalkozott ezzel a problémával. Ez alkalommal Pteancu Sándor dr. kultuszminiszteriumi vezérfelügyelő betérjettette jelentését az összes kisebbségi iskolákról. Pteancu jelentésének az az alapja, hogy a kisebbségi iskolák államsegélyt arányban a román iskolák segélyeivel kell megállapítani.

Pontos statisztikát terjesztett be Pteancu a bizottságnak arról, hogy milyen államsegélyt élveznek a román iskolák s milyen arány volna elképzelhető. Ezt — a hírek szerint — alapul is fogják venni s esetenként intézetről-intézetre állapítják meg a kisebbségi iskolák államsegélyt. Bizonyosnak látszik, hogy a segélyt szukcesszive fogják kiadni az iskola-fenntartóknak, nem pedig egy összegben globálisan. Bucurestiben illetékes helyen már arról is tudni vélnek, hogy a Pteancu által javasolt és a kisebbségi iskoláknak nyújtandó államsegély összege ötven millió lej. A kormány el van határozva, hogy a kérdést a leg-sürgősebben dűlőre viszi.

Székely-magyar zsidók jöttek Aradra.

Bözödújfalun szántóvető népének küldöttei zsidótemplomra gyűjtenek. — Hogyan váltak az ősszékelly családok zsidókká? — Hát mégis vallás a zsidó, nem faj?

(Arad. július 5.) Két mokányképi, csontosarcu székely paraszt nyitott be nálunk délután szerkesztőségünkbe. Hónuk alatt bosszu nyugtalanítv, szemükben kérés, szájukon betanult, kegyes szavak. Nagyon sok ilyen csizmás kéregető jár-kel az országban, valamennyien templomra, iskolára, tűz-, vagy árvízkarosultak javára gyűjtenek.

— Aggyisten jónapot — köszöntöttek frissen, jó székely-magyaros zamattal.

— Jónapot, — fogadtuk kissé unottan — mi járatban vannak? Templomra, vagy iskolára gyűjtenek?

— Templomra instálom, még pedig izraelita templomra.

A napi munkába merült fejek meglepődve, csodálkozva ütődtek fel a kéziratpapirokról.

— Mit mondanak? Izraelita templom javára gyűjtenek kendtek?

— Arra könyörgöm, mert hiszen mi is izraeliták vagyunk.

Ujabb elámulás.

— Maguk zsidók?

— Bizony zsidók vagyunk.

— Hogy hívják magukat?

— Engem Nagy Jakabnak, a komámát pedig Kovács Mártonnak.

— Aztán hová valók?

— Bözödújfalusiak vagyunk, instálom, Udvarhelyből.

Ah! Most már értjük. Ezek a kemény, zömök székelyek a híres udvarhelyi szombatosok közül való magyarok wadéka, akik mintegy hatvan évvel ezelőtt tömegesen áttértek a zsidó vallásra. Egyszerű, dolgos, istenfélő székely parasztok, akiknek még a dédapái református, unitárius, katolikus hívek voltak, ma már zsinagógában imádkoznak, a sakternél vágatják az aprójószágot és héber ritusban nevelik gyermekeiket. A hajánál fogva előrangot, nagyképi fajelméletek hangos és eleven cáfolatai ők, akik előtt meztorpan az antiszemitizmus véresre sarkantyuzott paripája. Hogyan? Hát tősgyökeres székely parasztok, az erdélyi lankák földjeinek belső mélyéről között

is akadhat — zsidó? Hát mégis csak vallás lenne az izraelita, nem pedig faj? Folytatjuk a kérdezősködést:

— Leégett a templomuk, vagy nem is volt talán, hogy most akarnak újat építeni?

— Egyikse kérem, hanem a régi zsinagóga elkorhadt, mert csak fábul volt és a rabbinok ezért Erdőszentgyörgyön lakik. Azt szeretnék, hogy visszahozzuk a papot és új templomot építsünk — köből.

— Hogy hívják a maguk rabbinusát?

— Kohn Gerson a neve instálom.

— És a házasság hogy történik Bözödújfaluban?

— Hát mi zsidók csak zsidó lányt vezetünk a „hüpe“ alá. Aki keresztény ember beleszeret egy zsidó lányba, az csak úgy veheti feleségül, ha előbb áttér az izraelita hitre. Nem is egyszer fordul elő, hogy a szomszéd falvak legényei beházassodnak a zsidó családba, aztán ők is jámbor zsidók lesznek.

— Mondja Nagy Jakab uram, amikor népszámlálás volt, azt kérdezték kendtektől, hogy milyen vallásuk. Mit feleltek maguk erre?

— Kimondtuk mi bátran, hogy: zsidók.

— Hát amikor a nemzetiség után érdeklődtek?

— Akkor meg kivágtuk rá az igazságot: magyarok vagyunk, minden ősapánk is székely magyar volt.

Na, itt bajba kerül az Averescu-féle „origina etnica“-trükk. Mert hát tagadhatatlanul magyarok ezek az atyafiak és tagadhatatlanul zsidók. Még egy érdekes kérdés:

— Van-e antiszemitizmus Bözödújfaluban?

— Azt se tudják ott, hogy mi fán terem. Mindenki úgy imádja nálunk az Istent, ahogy akarja. Ugy élünk ott a katolikusokkal, reformátusokkal, mint a jó testvérek. Hatvan zsidó család van a faluban és 170 házszám. Egy Istent hiszünk valamennyien, mincünk Mózes a prófétánk, önekk pedig Jézus Krisztus. Ugy véjük, ha Jézus és Mózes ma is él-nének, nem tépáznák egymás haját, hanem olyan egytestvéri szeretetben munkálkodnának együtt, mint mi odalenn Bözödújfaluban.

Szélcsend a politikai vihar előtt

A pártok készülődése a választásra. — Julius 20-ra összehívják a parlamentet. — Brătianu Vintila és Titulescu külföldre utaznak kölcsönért.

(Az Aradi Közlöny búcaresti-i tudósítójának távirata.) Bár mindössze két nap választ el a választási mérkőzéstől, a belpolitika képe igen nyugodtnak látszik. A pártokban most az utolsó utasításokat közvetítik a megbízott vezetők, mert a vezérek mindegyike már napok óta az illető kerületben időzik és onnan csak a választások után tér vissza. A liberális klubban még a legélelkebb az élet, minden félórán megjelenik valamelyik miniszter, aki érdeklődik és utasításokat ad. A legérdekesebb napiesemény különben, hogy Titulescu, az új külügyminiszter hazaérkezett és Brătianu Ionel kíséretében holnap Sinaiába utazik, ahol leteszi az esküt a király kezébe. Titulescu belépésével már teljesen komplett és lényegesen meg is erősödött a kormány helyzete, amiért Brătianu

Ionel a kormány hozzájárulásával végleg elhatározta, hogy a parlamentet az eredeti tervtől eltérőleg, már július 20-án egybehívják. Örömet keltett a kormánypártban, hogy Capiteanu volt belügyi államtitkár Olban, Mircea Djuvarat Strojnestben és Dragicescut Ramnicul-Valceaban szenátorokká proklamálták, miután ellenjelöltjeik nem voltak. A szenátorok az illető községi képviselőtestületek részéről kerültek a parlamentbe.

Politikai körökben különben rendkívül jelentőségűnek tartják, hogy Brătianu Vintila pénzügyminiszter a szokásos royali nyári kurája után Titulescuvval Londonba és Párisba utazik. Ugy vélik, hogy az utazás célja nagyobb külföldi kölcsön szerzése és hogy a rég óhajtott kölcsönt most már minden bizonyossággal nyélbe is ütik.

Megfiatalították Pálmay Ilkát.

Kozmetikai operációt végeztek a világhírű magyar színésznőn. — Pálmay Ilka új színpadi babérokra vágyik.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Nagy feltűnést keltett Budapesten az a most felröppent hír, hogy Pálmay Ilka, gr. Klusky Zdenko elvált felesége a régi jó idők nagynevű színésznője megfiatalító operációnak vetette magát alá, még pedig azért, hogy dicső múltja után újból kezdje a színpadi életet. Voltak olyanok is, akik arról beszéltek, hogy a művésznő a sikeres megfiatalítási operáció után rövidesen férjhez megy. Az Aradi Közlöny budapesti tudósítója meglátogatta lakásán Pálmay Ilkát, akinek fogadószobájában minden az elmúlt szép időkről beszél és minden butordarab legalább 30 esztendő. A múlt emlékeit között ül Pálmay két selyemben, dusan felékszerezetten és a primadonna hervasztatlan örök mosolyával állja a kérdések offenzíváját. Az első benyomása az embernek az, hogy a művésznő exteriőrjén még nem nagyon jelentkezett a mindent regeneráló operáció hatása, aminek talán az az oka, hogy a műtét nemrégiben, a múlt hónap közepén történt meg.

— Az operáció híre tényleg igaz — mondja nevetve Pálmay — de nincs szó megfiatalító műtétről, mirigyátültetésről, Steinach-, vagy Voronoff-féle történetről, mindössze arról történt, hogy egy kis kozmetikai javítást végeztek arcomon és nyakamon Ertl professzor. Mindjárt mutatja is a tükör elé menve, hogy arcaról és nyakáról eltűntek a ráncok.

— Tudja lelke — folytatja — ha az ember elmúlt 30 esztendő, jönnek a ráncok felkartozhatatlanul. Hiába raktam én is, mint más asszonyok

— Halálos autókatasztrófa. Targu-Juból jelentik: Halálos autókatasztrófa történt tegnap este a Targu-Juhoz közeli Tismana község határában. Valamivel hat óra után két autó indult el Targu-Juból Tismana felé. Az egyik autóban, amely elsőnek indult el, Vasilescu kapitány, Ciortus főhadnagy, Petrescu és Fekete őnkéntesek, valamint Müller közkapitány. Ezt a gépkocsit Vasilescu kapitány vezette és a szabad országuton meglehetősen nagy sebességgel robogtak Tismana felé, hol ezredük állomásozik. Körülbelül feleuton a Baki-patak szeli át az országutat s ezen a ponton egy Keskeny hid vezet a patakon keresztül. Az ezredesek következtében azonban a patak váratlanul megáradt, úgy, hogy a nagytömegű víz a hid alsó vázának egy részét elsodorta. Azonban senki sem volt, aki a veszedelemtől értesíthette volna az autós utasait s mivel reggel még minden a legteljesebb rendben volt, Vasilescu kapitány alig lassítva akart áthaladni gépkocsiján a hidon. Alig ért azonban a hid közepére az autó, amikor a megrongált deszkálatkormány beszakadt és a súlyos autó utasaival együtt a megduzzadt patakba zuhant. A szerencsétlenséget a néhány kilométernyi távolságban utánuk robogó autó vezetője csak az utolsó pillanatban vette észre, de még volt idő a gépkocsi lefékezésére. Természetesen nyomomban a szerencsétlenül járt utasok segítségére

ilyenkor bársonyszalagot, vagy Ekezt a nyakamba nem használt semmit, csak látszottak a ráncok. Ertl aztán elsimította a ráncokat arcomon és nyakamon. Egész egyszerűen kifeszítette a bőrt és a petyhüdt részt felvarrta a fülem mögé. De ott sem látszik semmi. A haját most ugyis a földre lehuzva hordják.

Gyönyörködik a tükörnél magában. Minden mozdulatában benne van az élniakarás és nagy vágy a színpad után.

— A tervem — folytatja — még nem konkrétizálódott. Különben is Pálmay Ilkától még nem lehet azt kérdezni, hogy mikor megy vissza a színpadra, hiszen le sem léptem még onnan. Még most is ott vagyok és nem szüntem meg számítani. Elhatározott dolog, hogy a jövő szezomban nagy teljesítményű szerepben lépek a közönség elé. Csodálkozom, hogy a pesti direktorok nem törődnek velem és elfelejtettek. Pedig én még a régi vagyok. Legutóbbi hangversenyutram alkalmával Szolnokon például gyönyörű kritikát kaptam. Ha Pesten nem kapok szerződést ajánlatot, elmegyek külföldre. Elvégre hat nyelvet beszélék és még mindig meg tudom mutatni, hogy ki az a Pálmay Ilka. Ezért történt az operáció is a professzor előszobájában mondhatom: sok kolléganőmmel és ismert méltóságos asszonyokkal akadtam össze. No, de én hallok. Ami pedig a férjhez menést illeti, abban nincs szükségem operációra. Én mindenben 20 évesnek érzem magam és olyan fiatal vagyok, mint akkor. Csak egy kis szépítésről volt szó, amit nem is egészen a hiúság diktált.

— Halálos autókatasztrófa. Targu-Juból jelentik: Halálos autókatasztrófa történt tegnap este a Targu-Juhoz közeli Tismana község határában. Valamivel hat óra után két autó indult el Targu-Juból Tismana felé. Az egyik autóban, amely elsőnek indult el, Vasilescu kapitány, Ciortus főhadnagy, Petrescu és Fekete őnkéntesek, valamint Müller közkapitány. Ezt a gépkocsit Vasilescu kapitány vezette és a szabad országuton meglehetősen nagy sebességgel robogtak Tismana felé, hol ezredük állomásozik. Körülbelül feleuton a Baki-patak szeli át az országutat s ezen a ponton egy Keskeny hid vezet a patakon keresztül. Az ezredesek következtében azonban a patak váratlanul megáradt, úgy, hogy a nagytömegű víz a hid alsó vázának egy részét elsodorta. Azonban senki sem volt, aki a veszedelemtől értesíthette volna az autós utasait s mivel reggel még minden a legteljesebb rendben volt, Vasilescu kapitány alig lassítva akart áthaladni gépkocsiján a hidon. Alig ért azonban a hid közepére az autó, amikor a megrongált deszkálatkormány beszakadt és a súlyos autó utasaival együtt a megduzzadt patakba zuhant. A szerencsétlenséget a néhány kilométernyi távolságban utánuk robogó autó vezetője csak az utolsó pillanatban vette észre, de még volt idő a gépkocsi lefékezésére. Természetesen nyomomban a szerencsétlenül járt utasok segítségére

— Az aradi nyugdíjas-egylet vezetősége közli érdekelt tagjaival, hogy az állomáson a hó 11-én, hétfőn délelőtt 10 órakor kezdődik a nyugdíjak kifizetése, még pedig két bonra. Az összes állomáson fizetendő nyugdíjasok pontos megjelenését ajánlja az elnökség.

— Tudatjuk, hogy a Str. Cap. Ignat (Kapucsa) házilpari iskolában a beiratások július 1-én megkezdődtek és augusztus 15-ig tartanak. Az I. osztályban 10 ösztöndíjas hely szabad. Felvilágosításokat fenti címen az iskola igazgatósága ad, igazgatóság.

— Jellinek Bélát szabadlábra helyezték. Budapestről jelentik: Jelentették, hogy Jellinek Bélát orgazdaságért letartóztatták. Mint ismeretes, Jellinek Géza a letartóztatott szélhámos, román tisztnek öltözve, 1919-ben kifosztotta Meiter szappangyárost. A nyomozólevél alapján testvérét, Bélát tartóztatták le, aki a kihallgatáson meglepetésszerűen magára vállalta bátyja bűnét is. Most a vizsgálóbíró előtt visszavonta vallomását, mire a vizsgálóbíró és a vádtanács szabadlábra helyezték.

— Táviratozás nyolc perc alatt a világ körül. Newyorkból jelentik: Columbiában táviratot adtak fel, amely a Newyork—London—Vladivosztok—Sanghai—Sanfranciskó—Denver közötti vonalon futott át és mindenütt azonnal továbbították. A távirat nyolc perc alatt körülfutott a világon és visszaérkezett Columbiába.

— Óriási vihar pusztított Odesszában. Az odesszai jelentések szerint Odesszában is hatalmas orkán pusztított, amely nagy pusztítást okozott. Egy vitorlás husz emberrel elsüllyedt. Az egyik villamos kisiklott és felborult. Hat halottja és 43 sebesültje van a katasztrófának.

— Amerikai ajándék Nungesser anyjának. Byrd ma meglátogatta Nungesser anyját, akinek lakásán megható jelenet játszódott le. A repülő ugyanis átnyújtotta a fehérhajú, bánatos asszonynak a 35.000 dollárról szóló csekket, a melyet Amerikában gyűjtöttek a számára.

— Halálos vonatgázolás Mercyfalva mellett. Tegnap délelőtt halálos kimeneteli vonatgázolás történt a Timisoara—aradi vasútvonalon, a mercyfalvai 24. számú örház mellett. Senetra Lőrinc 17 éves mercyfalvai fiú kint dolgozott apjával a földeken, majd dolgoz akadt és át akart menni a közelben lévő sínpáron. Akkor közelgett Timisoara (Temesvár) felé az aradi személyvonat s mikor Senetra a sínekre ért, még tíz lépésnyire volt tőle a mozdony. A fiú nem várta meg, míg a vonat elhaladt, hanem virtusból átszaladt a síneken. A közelgő veszedelemtől azonban elvesztette lélekjelenlétét, megtántorodott és a mozdony elé zuhant, melynek kerekei jobb lábát tőből levágták. A szerencsétlenül járt fiatalembert feltették a vonatra és Timisoara (Temesvárra) akarták szállítani, azonban utközben Sántandrei (Szentandrás) állomásnál meghalt.

— Szélhámos áorvos, Bucurestiből jelentik: A búcaresti-i rendőrség ma letartóztatta Preda Laurent állítólagos főhadnagy katonáorvost, aki az utóbbi időben különféle szélhámosságokat követett el. Preda az egyenruha presztizsét használta fel bűnös terveinek kivitelére, amelyeket leginkább tapasztalatlan vidéki emberek között követett el. Egyszer másszor prefektusnak is kiadta magát s egy craiovai soffort 22.000 lejellel károsított meg. A rendőrség most állítja össze az ügyes szélhámos bűnlajstromát.

— Öngyilkos lett egy szerelmes csendőrmester. Dorohoiból jelentik: Megdöbbentő öngyilkosság történt ma éjszaka Dorohoiban. Condrea csendőrmester szerelmi bánatában szolgálati fegyverével szívenlőtte magát és nyomban kiszenvedett. Condrea már évekket ezeltől halálosan beleszeretett egy vendéglős leányába, akit nőül is kért. A szülők azonban kikoszarozták a csendőrmestert, aki azonban nem adta fel könnyen a reményt és mindent elkövetett, hogy a leányt magának nyerje meg. A végzet azonban beleszólt tervébe, amennyiben nemrégiben az ország másik felére helyezték s miután most már úgy vélte, hogy mindent elvesztett, feladta a küzdelmet s elmenekült az életből, ami már semmit nem nyújthatott számára.

— Kollin Jenő fogműtermét áthelyezte Strada Eminescu (Deák Ferenc-uca) 17. szám alá.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ ELŐFIZETŐINK-NEK, valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak naponkénti pontos feladásáról gondoskodik.

Aradi karrierék Bucuresiben.

As Astrás-Molnár jétékonysága. — Vermes igazgató előtt mindenki aradnak mondja magát. — Aradi táncoteketség tünt fel a fővárosban.

(Az Aradi Közlöny bucuresi-i szerkesztőségétől.) Melyik a legnagyobb magyar város Romániában? Bármily furcsán is hangzik, de Bucuresinek jut a palma, hogy a legtöbb magyar ember él e városban. Igenis, Bucuresi ma a legnagyobb magyar város az országban. Ha végig sétálunk a Calea Victorián, minden lépésnél megüti a fülkét a magyar szó, alig van olyan üzlet, ahol az erdélyi ne találkozná valakivel, akivel magyarul beszélhet. Az éjjeli mulatókat, kabarékat meg szinte rohammal vették be a magyarok, ott még az öreg ruhataros is magyar. Ha a Moulin Rouge valami erotikus táncosnót hirdet, egészen bizonyosak lehetünk benne, hogy a nagy művészöl bölcsője valahol Erdélyben ringott valaha. Esténként a Calea Victorián levő nagy kávéházakban minden harmadik asztal mellett magyar társaságot találhatunk és ilyen körülmények között igazán nem lehet csodálkozni azon, hogy egy erdélyi ur, aki néhány héttel ezelőtt azért jött fel Bucuresibe, hogy itt az ország fővárosában románul tanuljon, így panaszkodott:

— Mióta itt vagyok, még nem volt alkalmam románul beszélni, a szállodában a szobasszony magyarul szólít meg, a vendéglőben a pincér magyarul beszél velem, a Calea Victorián megismerkedtem egy végtelenül bájos hölgygel és kiderült, hogy földik vagyunk, a napokban a belügyminiszterhumban volt dolgom és felfedeztem, hogy a belügyminiszterium portása is magyar, sőt tovább megyek, Tatarescu szobája előtt ül egy hirtelen szöke hivatalosolga, akivel szintén magyarul beszéltem. Mióta itt vagyok, lassan elfelejték románul beszélni, odahaza Erdélyben mégis több alkalma van az embernek románul beszélni...

Az Astrás-Molnár — Bucuresiben.

Megállunk a Capsa előtt és előttünk vonul el a Calea Victoria esti forgalma. A tömegben nagyon könnyen felismerjük, hogy ki az erdélyi. Ugyanis az erdélyiek vagy a kezükben hordják a kalapot, vagy pedig egyáltalában nem viselik ezt a „felesleges“ ruhadarabot. A bennszülött bucuresi-it csak nagyon ritkán látni kalap nélkül az uccán. Még a negyvenfokos melegben is a fején tartja a szalmakalapot, sőt — még a kávéházban sem válik meg ettől a fontos tolette-cikkeltől. Egy mosolygó, rövidre nyírt bajszu ur jön velünk szemben, a kezében tartja az elegáns panama-kalapját, Molnár László, az aradi Astra-gyár bucuresi-i igazgatója. Molnár igazgató egyike a legismertebb magyaroknak Bucuresiben. Ahány erdélyi csak felkerül a fővárosba és egy kicsit rosszul megy a sora, mint utolsó menedék marad mindig az „asztrás-Molnár“. Megvagyunk győződve arról, hogy Aradon már egy egész csinos kis házat lehetne felépíteni abból a pénzből, amit már Molnár igazgató az erdélyiek hazautazására a saját zsebéből idáig kifizetett.

Vermes Jenő, a Britania vezérigazgatója.

Egy lapos aktatáskával a kezében, gyors léptekkel siet egy magas szöke ur. Vermes Jenő, a Britania vezérigazgatója, zöld puha kalapot visel, melegen üdvözi az „asztrás-Molnárt“, de köszönés után már nem teszi vissza a kalapot a fejére, talán azért, hogy ezzel is jelezze, hogy ő még mindig erdélyinek tartja magát. A királyi palotával szemben van az irodája. Természetesen ő is céltáblája volt sokáig a „lecsuszott“ erdélyieknek, de má már, ha hasonló állal keresi fel valaki, egy ragyogóan szép hivatalnokú adja tudtára a kéregető erdélyieknek, hogy a vezérigazgató ur, épen ma utazott el Erdélybe. De az élelmes magyar fiuk eszén nem igen lehet tuljárni. Valahogyan megneszelték, hogy azok, akik aradiaknak vallották magukat, sohasem hagyják el úres kézzel az elegáns irodát, még akkor sem, ha a vezérigazgató ur véletlenül nem is lett volna Bucuresiben. Azóta csodálatos módon, minden látogatója előre bemonddja, hogy épen most jött Aradról, sőt még az uccát is meg tudja mondani, hogy hol lakott Aradon.

Amikor Vermes vezérigazgatónál érdeklődünk, hogy véleménye szerint hány aradi él Bucuresiben, ezt a meglepő választ kaptuk:

— Az én tapasztalatom szerint Bucuresiben, ha egy kicsit rosszul van öltözve és meg van kissé anyagilag szorulva — az mind aradi.

Az agyonkörözött Gedeon.

A sosszé végén, az elegáns Alcazar D'Été-ben akadunk rá az agyonkörözött Gedeon Imrére, egy pompás szabásu, elegáns szmokingban. A félhomályos fényvel kivilágított páholyban, Gedeonon kívül még ketten ültek. A három tagu társaságban, Gedeon volt az egyetlen — férfi. Azért van szmokingban, mert egy esküvő íradalmait jött kipihenni az Alcazar D'Été-be. A pincérek bálványja és a szobalányok és szakácsnők Psiander-je lett, mióta kiderült, hogy ő csinálja a Szivek harca című regényt, Katolnay László álnév alatt. Gedeon Imre az egyik legnagyobb bucuresi-i kiadóvállalat magyar osztályának vezetője. Őt is százal keresik fel a „Jecuszott“ erdélyiek és ő mindegyiken igyekszik segíteni. Egyik legérdekesebb típusa Bucuresi éjjeli életének, mert bár nappal egy százmillió vállalat ügyeit vezeti, de ha kigyulladnak a gázlángok, Gedeon Imrét bizonyosan meg lehet találni, egy vagy több karcsu bennszülött hölgy társaságában, valamelyik elegáns lokál egyik félhomályu páholyában.

Aradi táncsoda — Bucuresiben.

Egy aradi táncfenoménról lehet most hallani lépten-nyomon Bucuresiben, akit a napokban fedeztek fel. Az erdélyi táncanárók tartottak most vizsgát a bucuresi-i újságírók helyiségében s egy graciosus természetű aradi ur-leány tünt fel abszolút táncoteketségével. Adler Marcsa ma már okleveles táncanár. Mikor eltanította a vizsgadarabját, három ajánlatot kapott a bucuresi-i táncpaloták igazgatóitól és mint érdekes véletlent említhetjük meg, hogy a táncvizsga idején Bucuresiben járt egy albán ur, aki a tiranai opera részére akarta leszerződteni a kis táncsodát. A bucuresi-i aradiak sokat mulatnak azon a bájos incidensen, ami a táncvizsgát követő banketten történt a kis aradi táncanáróval. A banketten, ahol a miniszterium kiküldöttje is részt vett, az erdélyiek nevében, Adler Marcsa köszönte meg a kedves fogadtatást. Épen belekezdett a beszédjébe, amikor az asztal tulsó feléről átszólt a miniszteri megbízott:

— Ha valaki tánc és illemtanár, akkor tudnia kellene, hogy ilyen alkalmakkor fel szoktak állni...

És Adler Marcsa könnyekkel a szemében szólt át az asztal tulsó felére:

— De hiszen én nem ilők, én állva beszélek.

Honnan tudhatják volna a bucuresiek, hogy a nagy táncfenomént, igen kis termettel áldotta meg a táncanárók istene.

— A somfalvi véres választás a bécsi esküdszék előtt. Bécsből jelentik: Ma kezdték meg az általános tárgyalás somfalvi választási incidensnek esküdszéki tárgyalását, mely tíz napig tart. A vád szerint Tscharmann József és Jeromos korcsmárosok és Pinter János molnárlegény, a korcsmaablakból agyonlőtték Osmarics hadirokkantát és Gösing Pétert, egy gazda nyolc éves fiát, azonkívül többet megsebesítettek. A tárgyaláson több, mint száz tanut hallgattak ki. — A ma tartott tárgyaláson kisorsolták az esküdszék felolvasták a vádiratot, majd kihallgatták a vádlottakat, akik kijelentették, hogy nem érzik magukat bűnösöknek. Mindhárman beismerik, hogy ellátták magukat előzetesen önvédelemből fegyverrel, azt is elismerik, hogy löttek, de kijelentik, hogy nem volt szándékukban senkit sem eltalálni. Ők csak akkor használták fegyvereiket, amikor a korcsmát kövekkel dobálták. A tárgyalás folyik.

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 1/2 7 és este 1/2 10 órákor

Aradon premier

Itt megáll a világ lélegzete

A legszenzációsabb nemzetközi filmaláger. Főszerepben a közkedvelt Szöke Szakál, Alfons Fryland, Charles Vanel és Sandra Milovanoff. Péntektől: a Három Istentelen, Lon Chaney-vel.

Az esti előadások a kellemes kertben tartatnak meg.

Rablás az országuton

Száznyolcvanezer lejt vettek el egy lugosi (lugosi) kereskedőtől.

(Az Aradi Közlöny lugoji (lugosi) tudósítójától.) Páratlanul vakmerő módon rabolták ki tegnap Földvári Artur ismert lugosi (lugosi) kötéláru- és gabonagykereskedőt. Földvári tegnap reggel Resicára érkezett, hogy több ottani kereskedőtől követelését behajtsa, egyben gyapotot is vásároljon. Később szekéren Krasovára indult. Kézitáskáját, melyben 180.800 lej volt, a szekéren levő áruk közé rejtette. Este fél tízkor az elhagyatott és veszélyes hegyi uton ballagott a szekér mellett Földvári és Boldurean Stefan, a fuvaros. Amikor egy bokrokkal szegélyezett fordulóhoz értek, hirtelen négy alak ugrott eliből, közülök kettő revolvvert szegezett a megrémült kereskedőre és fuvarosra. A rablók pénz követeltek, mire Földvári kénytelen volt a 180.800 lejt tartalmazó kézitáskát átadni nekik. Az ismeretlen támadók ezután a zsákmánnyal elrohantak. Földvári Artur feljelentést tett a resicai, valamint a krasovai csendőrségen, mely hatóságok azonnal széleskörű nyomozást indítottak. Nem érdektelen megjegyeznünk, hogy ezen az elhagyott, de a Resica és Krasova közötti közlekedés szempontjából nagyon is fontos uton már egy rablójalkosság és több kisebb-nagyobb rablótámadás történt. Földvári a rablók kézrekerítőinek 30.000 lej jutalmat tűzött ki.

Olasz gránátok

francia területen.

Egy hadgyakorlat nyomán újabb határinclens támadt Olasz- és Franciuország között

Párisból jelentik: Hét olasz ezred a Mont Ceni fennsíkján tartott hadgyakorlatot, amely miatt újból diplomáciai bonyodalom fenyeget Franciaország és Itália között. Az olasz gránátok francia területeket, különösen Lenslebourgot veszélyeztetik, ahonnan ki is kellett telepíteni a lakosságot.

A lapok, a kormány utasítására, enyhíteni igyekeznek az ügyet és ezzel egyidejűleg a külügyminiszterium is megállapítja, hogy a gyakorlatok területén Olaszország szuverén, kiemelve azt is, hogy határsértésről nincsen szó. Mindazonáltal a francia kormány vizsgálatot rendelt el állampolgárainak vagyonában esett kárra vonatkozólag. A római francia nagykövet lépést tett az olasz kormánytól, amelynek felhívta a figyelmét arra vonatkozólag, hogy Franciaország kárpótlást fog kérni a károkért.

Mozi.

xx A Marosparti mozgószínház pénztára minden este 6 órától nyitva van.

xx Jön Verebes Ernő és Harry Hill legszebb filmje az aradi Marosparti mozgószínházban.

Sakk.

— A kecskeméti sakkverseny. Kecskemétről jelentik: A sakkversenyben a függőben tartott játszmák közül ma a következőket fejezték be: Grünfeld megverte Székelyt és a Steiner—Archues, valamint a Takács—Brinksmann-parti remivel végződött.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Iudetuhul.

HENRY STUART és Jenny Hasselquist-tel Senki leánya ma a Marosparti mozgószínházban.

Modern dráma a nagyvárosok éjszakai életéből
Pénztár nyitás este 6 órakor.

KÖZGAZDASÁG.

Augusztus elsején kezdődik újból az adókvótés.

Közben azonban kezdetét veszi az adóbehajtás.

(Az Arad! Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Nehány nappal ezelőtt megirtuk, hogy a pénzügyminisztérium az adókvótés-bizottságok munkáját a választások tartamára rendeletileg felfüggesztette. Közvetlenül a rendelet kiadása után a pénzügyminisztérium újabb rendeletet adott ki, mely szerint az adó-

kvótés-bizottságok csak augusztus elsején kezdik meg működésüket. Ez utóbbi rendeletet a bucaresti-i pénzügyigazgatóság már megkapta. A pénzügyi kormány egyidejűleg utasította az adókvótés-bizottságok elnökeit, hogy mindaddig, amíg a munkálatokat ismét megkezdik, az adókvótési jegyzőkönyveket kézbesítsék ki és kezdjék meg az adók behajtását.

Zürichben 3.17 a lej.

Helyi valutaárak. (Julius hó 5.)
Kifizetések: Berlin 39.40, Amsterdam 66.80, Newyork 165.75, London 806, Páris 6.51, Milánó 9.28, Prága 4.92, Budapest 28.92, Zágráb 2.92, Bécs 23.37, Zürich 31.95. — Áru: Márka 39, dollár 165, francia frank 6.50, olasz líra 9.28, cseh korona 4.90, pengő 28.90, dinár 2.90, osztrák schilling 23.40, svájci frank 31.95. — Pénz: Márka 37.50, dollár 163, francia frank 6.20, olasz líra 9, cseh korona 4.80, pengő 28.30, dinár 2.80, osztrák schilling 23. — Irányzat: lanyha.

Bucaresti-i tőzsdezártat. (Julius hó 5.)
Kifizetések: Páris 6.49, Berlin 39.27.50, London 804, Newyork 165.25, Milánó 9.27. Zürich 31.92.50, Bécs 23.30, Prága 4.91.50. — Valuták: Napoleon 660, német márká 39.50, leva 1.20, török líra 0.86, angol font 800, francia frank 6.65, svájci frank 31, olasz líra 9.25, drachma 2.15 dinár 2.95, dollár 164.50, lengyel márká 18, osztrák schilling 23.50, pengő 29, cseh korona 4.95.

Zürichi tőzsdezártat. (Julius hó 5.)
Berlin 123.13, Amsterdam 208.15, Newyork 519.43.75, London 2522.75, Páris 20.34.50, Milánó 28.70, Prága 15.39, Budapest 90.50, Belgrád 9.13, Bucaresti 3.17, Varsó 58, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdezártat. (Julius hó 5.)
Berlin 123.12.50, Amsterdam 208.17, Newyork 519.43.75, London 2522.50, Páris 20.34.50, Milánó 28.80, Prága 15.39, Budapest 90.55, Belgrád 9.13, Bucaresti 3.17, Varsó 58, Bécs 73.10.

A közép-európai vasúti konferencia. Bécsből jelentik: Most kezdődött meg a közép-európai vasúti konferencia, amelyen Németország, Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország, Románia képviselői vesznek részt. A konferencia legfontosabb tanácskozási pontját az Oroszország és Németország között létesítendő vasúti vonal kérdése képezi. Ezenkívül szállítási kérdéseket fognak tárgyalni, amelyek a Németország, Csehszlovákia, Románia, Ausztria és Magyarország közötti teherforgalom lebonyolításának megkönnyítésére vonatkoznak.

Harminc százalékkal csökkent a világ börtérme. Rómából jelentik: A nemzetközi mezőgazdasági intézet becslése szerint a világtermés jóval alatta marad a múlt évének. Egyedül a börtérmeben 30 százalékos csökkenés állott be.

SPORT

A Ferencváros könnyen győzött Aradon
Ferencváros—AMTE, Gloria-CFR kombinált 4:1 (3:0).

Csapatösszeállítások: Ferencváros: Huber—Takács, Hungler—Lyka (Sándor), Bukovi, Blum—Kosztá, Fröhlich (Turay), Dán, Schlosser (Fröhlich), Kohut. Kombinált: Czinczér—Husztig, Mágory (Walter)—Ladányi, Mikóczy, Petró—Tóth, Medve, Genczy (Auer L.), Kertész, Auer L. (Tisza).

Akik azt mondják, hogy egy magyar bajnokcsapatot többet vártak, azokat könnyen el lehet intézni, hogy vajon miért dolgozott volna a Ferencváros? Győzelme pillanatnyilag sem volt kétséges és a goalarány, valamint mezőnybeli trükkök igazán nem képezhettek fontos dolgot részére. Így is a lelassított tempója, jobbára csendes „leégetésre” bazirotott játéka még mindig a legtetszetesebbnek mondható az összes ittjárt magyar csapatok között. Bukovi pompás tehetsége élmény erejével hatott. Takács, Hungler bekapárnál masszívabban nem igen láttunk. Schlosser és Blum rutinjuk bőségéből táplálkoznak — kiválóan. A csapat többi tagjai. Kohut, Sándor, Huber már aiatabb maradtak az előbb említettekénél. A fiatalabb akvizíciók csak itt-ott kicsillanó, nagyobb részt elvesző játékkal mozogtak az átlagon. A kombinált hol tetszett, hol nem. Inkább az utóbbi. Talán a halvesor érdemel elismerést, az élén Ladányival. Husztig dolgozott szépen és eredményesen a bekkék között. Czinczér meleg helyzetek tömkelegét tisztázta, néhol felesleges beugrásokkal. A goalok a következő sorrendben estek: 17. p. Schlosser, 21. p. Schlosser, 42. p. Fröhlich, 11. félidő 4. p. Mágory, 26. p. Kohut. Buró: Pálffy.

Manométereket

és mindenféle mérőeszközök készítését vállalja.
GÁSPAR ÁRPAD műszerész
Arad, Str. Maria I. (T. Széchenyi-u. 1.)
Javítás végett beklózt műszereket állíthat. Hitelesítéssel ellátva, rövid idő alatt visszaküldöm. 3158
Telefon 315. szám.

O A Hellas mai versenyeredményei. A Hellas teniszversenyének mai napján a kupadöntőben hatalmas meglepetést okozva, Dörner megverte dr. Luppnt 1:6, 6:2, 1:6, 6:3, 6:4 arányban. A női egyes második osztályában dr. Czettelné győzött Weininger Lonci ellen 6:2, 6:4 arányban.

Művészet.

Budapesti művészek Aradon. Városszerte hatalmas érdeklődés előzi meg a budapesti Andrassy-uti színház nagyszerű együttesének három napos aradi vendégszereplését, amely szombaton, vasárnap és hétfőn lesz a nyári színházban. A magyar kabaréművészet büszkeségei jönnek három napra hozzánk, hogy művészetükkel egy kis derűt varázsoljanak a nyári maussa hájfékba. Eljön hozzánk Dajbukát Ilona, a magyar kabaré egyik ragyogó csillaga, a paraszimfonicus utóéletűen megszemélyesítője, aki nagyszerű partnerével, Bárony Istvánnal feledhetetlen perceket fog szerezni az aradi közönségnek. Eljön Kurucz János, az Amerikában élő kiváló zeneszerző és előadó, aki Fráter Loránt mellett a magyar dal hívatott képviselője. Kurucz János saját szerzeményű dalait fogja énekelni zenekísérettel. És itt lesz az utóéletűen Kávár Gyula, a budapestiek dédelgetett Cincije, a legszellemesebb komikusok egyike, akinek minden szava harsogó kacagást vált ki a nézőtérből. Kávár és Herczegi János páros jelenetét és vidám egyfelvonásosait kiemelkedő részlet a nagyszerű műsorok, amelybe művészetükkel Halász Anna és Fekete Pál is pompásan beilleszkednek. Arad közönségének magasrendű művelésében lesz része e hó 9-én, 10-én és 11-én, az Andrassy-uti színház három napos aradi vendégszereplése alatt. A három előadásra jegyek már szerdától kezdve válthatók a téli színház pénztáránál.

ÉRTESETÉS.

A n. érdemé köszönet az szives tudomására hozom, hogy Moneasa (Menyháza) fürdőn „KRISANTEM” elnevezés alatt a mai modern kor igényeinek megfelelő RESTAURANTOT NYITOTTAM, hol teljes napi panzió valamint étlap szerint is reggeli és azsonna a legolcsóbban kapható. — Panzió napi 100 lej. Gyönyörű lenyves kórhelyiség. 3481
A nagyérdemé köszönet az szives pártfogását kérve maradok teljes tisztelettel: A TULAJDONOS.

Méhészek!

Méhészek garantált tisztán, művelés képzésére. Klandóan raktáron. SZŐLŐBIRTOKOSOK! Kék, raffia, késpor, vázok, kék, kék, rézképor, vízahólyag a leolcsóbb árban beszerezhető, valamint, helyi stéril, számláskó kapható: ERDŐS PÁL fűszerkereskedő cég-nél Arad, Pieta Avram Lancu 3. 3124

Eladó

egy bécsi gyártmányú modern 3-as Wertheim-kassza, egy biztonsági kétszárnyas vasajtó, Wertheim-zárakkal (bankok vagy raktárak számára), egy 125 cm. széles és 320 cm. hosszú, teljesen 10 állapotban levő acél kórdőny minden hozzávalóval, több teljesen modern 1 és 2 sütős takaréktűzhely, bordás Meidinger-kályhagyrúk minden méretben. — Jutányos árak.

WEISZ JENŐ lakatosmesternél, Arad, Bal. Regina Maria 21. 3559

la. gurahonci
portland cementet,
Meteor fedő palát
gyári áron szállít
Kornis Zsigmond
és Márton-cég
Arad, 2554
Balov. Regole Ferdinand 4.
Telefon 9-18, 3-35.

Ma már elvitathatatlan, hogy a „RITZ” átteremben lehet a legjobban étkezni, zóna reggeli, ebéd, vacsora színház után és Dréher-sz.: 1 pohár 8, 1 korsó 14 lej, helyajjal borok, házias konyha, olcsó árak. Szives pártfogást kér a tulajdonos.

Legolcsóbb butorvásárlási forrás Klug György butorgyára Ujarad,
Str. Mihai Viteazul 14. Lerakat a Maroshid mellett, Kárpitos
CD CD munkák a legolcsóbb árban kaphatók. CD CD 2907

HUNGARIA Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcim: „HUNGARIOTEL”.

Reumások, hűdésesek URODONAL oldja a húgysavat!

Pentru a evita imitatiuni falsificarii si contrafaceri, cereți ca în care flacon să poarte marca de mai jos

"Omul Incleștat"

Les Etablissements CHATELAIN
33, rue de Valenciennes - PARIS (France)

Hogy a közönséget megvédjük a hamisítványoktól, kérjük sziveskedjenek minden Urodonal üveget visszautasítani, amely nem viseli a „Fogók közt vergődő ember” védjegyét. Minden üveg, mely ezt a védjegyet nem viseli, értéktelen hamisítvány.

Vezérképviselőt:

„Drogeria Standard” Bucuresti 2.

Str. Zorilor 2. 1039

Pentru a evita imitatiuni falsificarii si contrafaceri, cereți ca în care flacon să poarte marca de mai jos

"Omul Incleștat"

Les Etablissements CHATELAIN
33, rue de Valenciennes - PARIS (France)

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szöveg hétköznap 4; vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szöveg hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiadott szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszleittel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok, kelleges levelek továbbítására megfelelő postabélyeg besatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

NE sírj árva Életem Pótkém, mert ezt látva rongyos életem elviselhetetlenebbé válik, virágaid panaszokodtak. Sorsunk mind mostohább. 3556

ALKALMAZÁS.

MINDENES bejáró kerestetik. Ertekezni Str. Greceanu (Peréuyi-u.) 16-18. sz. háttul az udvarban. 3557

OKTATÁS.

NAGY pedagógiai gyakorlattal bíró állami tanár a nyári szünidei folyamán alapos instrukciót nyújt középiskolai tanulók részére a román, francia és német nyelv és irodalomból. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3536

VÉTEL ÉS ELADÁS.

EGY pár fajkányi kiscékkkel helyszüke miatt eladó. Str. Baritiu 22. 15293

ABLAKGITT kapható Aradi Olajipar R. T.-nál. Telefon 501. 10424

ÖSSZETOLHATÓ teaszatalkák, sevrési osésze, antik vitrin, antik szekrények, antik varrószatalkák, ebédlemeznyegek, perzsaasztalok, íróasztalok, fotelok, új és használt hálók, gyermekkoscsók, sterook, ágyterítők, függönyök, ebédlő, szalon, uriszoba berendezések, könyvszekrény, asztalok, székek, díszlámpák stb. igen olcsón eladók. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. e., jobb. 1000

CSEPLŐGÉPEK eladók, vagy bérbéradók. Különböző gazdasági gépek, hintók, kocsi Hámory gazdaságnál Str. Eminescu 5. 3500

ANTIK és modern butorokat, mátkarókat, antik poharakat, mátkos porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyegeket, szőrvégeket, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

4 HP. Hofherr cséplő,
12 HP. benzín lokomobillal kitért karban 180.000 lejért, 8 HP. Hofherr fogas magánjáró Máv. cséplővel, kitért karban több évi lefizetésre 280.000 lejért

kapható FRIEDRICH TESTVÉREK GÉPGYÁRÁBAN TIMISOARA

INGATLAN.

STRADA Ioan Calvin 48. és 50. számú házak eladók. 3355

ÜZLETEK.

CURTICI állomáson vendéglőnek, szállodának alkalmas épületek kiadók. Kaucióletét és perfect román nyelv előfeltétel. Bővebbet Hámory gazdaságnál Str. Eminescu 5. 3548

Legszebb

Pyjamák, fürdőkabátok
Szentgyörgyi Elvira
Fehérnemű szalonjában készülnek
Str. Coshuo (Wesselényi-u.) 12. 3555

Selyemharisnya különlegesség, puha nem fényes erős és tartós 145 L. Női harisnya, férfi és gyermek harisnya régi leszállított árért. Divat keztyűk, fürdődresszek. Divat osipkék és szalagok. Selyem harisnyák Lej 85.— és Lej 115.— Arad, Str. Eminescu 13. 3555

„Constructia” Szilágyi Dezső építészeti, tervező- és vállalati irodája Arad, Piața Catedrală No. 10 (Tököl-tér). Elvállal: mindenemű építkezés tervezését, felépítést, átalakításokat és javításokat. Ugyanott éoska téglá eladó. 3227

Házakra és földekre kölcsönöket

dollárban és lejben kedvező feltételekkel folyósítatok.

Herzog Sándor

3551 Str. Brătianu (Weitzer János-uca) 17. sz.

Üzlethelyviselés
1927. aug. 1-én
kiadó

az Aradi Ipar és Népbank palotában
Apollo mozgószínház mellett.
Házgondnokság.

CSÖDÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Vb. Kohn Ármin és Nvére aradi üveg- és porcellán nagykereskedő csődügyében ezennel közhírré teszem, hogy a csőd-választmány határozata folytán a csőd-leltár 1—739 tétele alatt felvett 512—343 lej beszerzési és 655.994 lej becsértéket képviselő ásuraktár s 1—59. tételek alatti bútorok és lakásberendezési tárgyak 67.200 lej becsértékben ajánlati uton egy tömegben árverés alá kerülnek.

A zárt írásbeli ajánlatok, a becsérték 10 %-ának megfelelő bánatpénzzel együtt irodámban (Arad, Bul. Reg. Ferdinand 12.) 1927. július 15-ének délelőtti 12 óráig nyújtandók be, míg a benyújtott ajánlatok felett az állandó választmány ugyanezen nap délután 3 órakor fog dr. Sugár Jenő választmányi elnök irodájában Arad, Piața Avram Iancu 22. sz. határozni.

Az egyéb árverési feltételek, nemkülönben a leltár és az írók közbenjöttömmel naponként délután 3 és 6 óra között megtekinthetők.

Aradon, 1927. június hó 20-án.

Dr. Miclea Sever ügyvéd.
csőd-tömeggondnok
Arad, Bul. Reg. Ferdinand 12.
Telefon 91.

AXELMANNSTEIN
KURHAUS UND GRAND-HOTEL

Eine der vornehmsten Hotelbesitzungen.
Telegramm-Adresse: Axelmannstein.

BAD REICHENHALL

In den Bayerischen Hohealpen.

CSÖDTÖMEG ÁRVERÉS.

Közhírré teszem, hogy Mormăiță Pavel chișineui vagyombukott kereskedő csőd-tömegéhez tartozó és a chișineui járásbíróság által 717.1927. sz. a. felvett csődleltárban 1.—323. tétel szám alatti ingóságok és árúk a csőd-választmány határozata alapján árverésen zárt írásbeli ajánlatok útján eladatnak. Az ingóságok becsértéke 122.862 lej 90 bani, melyek egy tömegben képezik eladás tárgyát. Megtekinthetők a helyszínen előírt tömeggondnok közbenjöttével. A zárt írásbeli ajánlatok 1927. évi július hó 12-ének délelőtti 12 óráig a becsérték 10 %-ának megfelelő bánatpénzzel együtt irodámban beadandók. Árverési vevő a vételáron felül tartozik a vételi és melálan kiszabandó egyéb illetéket viselni. Az eladott ingók mennyiségéért és minőségéért és a leltár esetleges tévedéseire a csőd-választmány felelősséget nem vállal. Árverési vevő tartozik ajánlatának elfogadása esetében a vételárat nyomban lefizetni, ellenesetben bánatpénze elvesztése mellett kárára és veszélyére újabb árverés tartható. Vevő az ingóságokat 1927. július hó 20-áig a helyszínről elvinni tartozik.

A csőd-választmány fenntartja a jogot, hogy egyik ajánlatot se fogadjon el, az árverést szóbelileg folytassa vagy az értékesítésre másként intézkedjék.

Chișineu-Kisjénő, 1927. júl. 2-án.

Dr. Olosz Lajos,
tömeggondnok.
3532

Maoulatura papir 5 kgros osomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában.

VIZUMOK követségeknél Uttevélhosszabítások, C.F.R. bérletek

!! **Künstler-vizumiroda** !!
Arad, Bul. Reg. Maria 22. TELEFON: 86. Dacia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintéz.